

Barnahus Kvalitetsstandarder

Sammenfatning

**Vejledning til multidisciplinært og
interorganisatorisk samarbejde for
børneofre og børnevidner til vold**

PROMISE Projektserien

www.childrenatrisk.eu/promise

Forlag: Østersørådet og Child Circle

Forfatter: Olivia Lind Haldorsson
Child Circle

Forord og vigtige bidrag: Bragi
Guðbrandsson *Barnaverndarstofa*

Ekspertgruppe:

Gordana Buljan Flander
Center for beskyttelse af børn og unge i Zagreb
Åsa Landberg *Psykolog og Psykoterapeut Resmiye Oral Child Protection Program, University of Iowa*

Carl Göran Svedin *Barnafrid - Nationellt kunskapscentrum, Linköping Universitet*

Gennemgang af love og vejledning:

Rebecca O'Donnell *Child Circle*

Oversigt og God Praksis:

Janet van Bavel *Children and Youth Trauma Centre, Haarlem*
Tea Brezinscak *Centre for Child and Youth Protection, Zagreb*
Britta Bäumer *Child and Adolescent Psychiatric Trauma Unit, Barnahus Stockholm*
Ylva Edling *Child and Adolescent*

Psychiatric Trauma Unit, Barnahus Stockholm

Ólöf Ásta Farestveit *Barnahus Reykjavik*

Anna Frank-Viron *Children's House, Children's Protection Department, Social Insurance Board*

Turid Heiberg *Østersørådet Peter vad der Linden Verwey-Jonker Instituttet*

Anna Nelsson *Barnahaus Linköping*

Anna M Petersson *Barnahaus Linköping*

Ana Marija Spanic *Centre for Child and Youth Protection, Zagreb*

Andrea Wagner Thomsen *Centre for Children, Youth and Families, National Board for Social Services*

Pilot bidrag:

Michael van Aswegen *TUSLA Irland*

Dainora Bernackiene *Children Division, Family and Communities Department, Ministry of Social Security and Labour, Litauen*

Andreea Bijii *Save the Children Rumænien*

Laura Celmale *Association Center Dardedze, Letland*

Adina Mihaela Codres *Ministry of Labour, Family, Social Protection and Elderly, National Authority for the Protection Children Rights and Adoption, Rumænien*

ESZTER Foundation *Ungarn*
Maria Keller-Hamela *Empowering
Children Foundation, Polen*
Vasiliki Kourri *Hope for Children*
CRC Policy Center, *Cyprn*
Ann Lind-Liiberg *Department of
Children and Families, Ministry of
Social Affairs*

ESZTER Foundation and Hungarian
Church Aid

Viola Läänerand *Child Protection
Unit, Estonian Social Insurance
Board, Estland*
Andrea Moehringer *ChildHood
Germany*

Lauris Neikens *Children and Family
Policy Department, Ministry of
Welfare, Letland*
Beata Wojtkowska *Empowering
Children Foundation*

Pilotlandsudveksling:

Bulgarien: Social Activities and
Practices Institute (SAPI)

Cyprn: Hope for Children CRC
Policy Center and Ministry for
Social Services

England: NHS England

Estland: Child Protection Unit,
Estonian Social Insurance Board
and Department of Children and
Families, Ministry of Social Affairs
Tyskland: ChildHood Germany

Ungarn: Barnahus Szombatehly,

Irland: Irish Police Force and TUSLA

Letland: Association Center
Dardedze and Children and Family
Policy Department, Ministry of
Welfare

Litauen: Children Division, Family
and Communities Department,
Ministry of Social Security and
Labour and State Social Home,
„Užuovėja“

Luxembourg: Ministry of
Education, Children and Youth

Malta: FSWS-Appogg, Child
Protection Services

Polen: Empowering Children
Foundation

Rumænien: Ministry of Labour,
Family, Social Protection and
Elderly, National Authority for the
Protection of Children Rights and
Adoption and Save the Children
Romania

Skotland: Children First Scotland
and Scottish Courts and Tribunal
Service

Redaktører:

Rebecca O'Donnell
Daja Wenke

Layout:

Christine Ashton
Shawwna von Blixen

Implementering af Barnahus Kvalitetsstandarder i hele Europa

PROMISE støtter Europa i indføringen af Barnahus-modellen som standardpraksis til at sørge for børneofre og vidner til vold hurtig adgang til retfærdighed og pleje. Vi påtager os dette arbejde for at opfylde PROMISE-visionen: et Europa, hvor børns menneskerettigheder til beskyttelse mod vold, støtte og at blive hørt, er opfyldt.

Et Barnahus stiller et multidisciplinært og interorganisatorisk samarbejde til rådighed for at sikre, at børneofre og vidner til vold nyder godt af et børnevenligt, professionelt og effektivt respons i sikre omgivelser, der forhindrer (re)traumatisering. Med formel støtte fra nationale autoriteter, bidrager PROMISE med muligheden for at sikre, at realisere national forpligtelse og engagere internationalt i processen. Ydermere aktiverer regelmæssig networking og strategisk kommunikation løbende vores voksende netværk af professionelle og interessenter, der arbejder for at introducere og udvide Barnahus' services nationalt.

Det første PROMISE-projekt (2015-2017) satte de europæiske standarder og engagerede et bredt netværk af professionelle. Det andet PROMISE-projekt (2017-2019) promoverede fremgang på et nationalt niveau for at opfylde standarderne og formaliserede PROMISE Barnahus Netværk. Fremtidigt arbejde vil udvide disse aktiviteter til at inkludere universitetsoplæring, sagsstyring og et europæisk akkrediteringssystem.

PROMISE er bestyret af Children at Risk-enheden i Østersørådet i tæt samarbejde med Child Circle.

Få mere at vide på www.childrenatrisk.eu/promise

Vores arbejde er autoriseret ad Østersørådet under Kreditering-Ikkekommerciel-ingen afledninger 4.0 International.

Ønsker du at oversætte dette dokument? Kontakt venligst Østersørådet for mere information om formatet, akkreditering og ophavsret.

Oprindeligt udgivet i 2017. Genoptrykt i 2019.

Indhold

PROMISE visionen.....	2
Forord	5
Introduktion.....	9
Barnahus-Modellen	14
Barnahus-Standarderne	20
Nøglen til at læse Standard Profilerne	22
Standard 1: Nøgleprincipper og tværgående aktiviteter.....	25
Standard 2: Tværfaglighed og tværsektorielt samarbejde i Barnahus	40
Standard 3: Inkluderende målgruppe	47
Standard 4: Børnevenligt miljø.....	51
Standard 5: Tværsektoriel sagsstyring.....	55
Standard 6: Retsmedicinske interviews	64
Standard 7: Lægeundersøgelse	72
Standard 8: Terapeutiske ydelser.....	76
Standard 9: Kapacitetsopbygning.....	81
Standard 10: Forebyggelse: Informationsdeling, bevidstgørelse og ekstern kompetenceopbygning.....	84
Sammenkædningsbestemmelser, lovmæssige forpligtelser og det europæiske Barnahus standarder: Oversigt.....	88
Slutnoter	109

PROMISE visionen

PROMISE-projektets vision er et Europa, hvor børns ret til at blive beskyttet mod vold, ret til støtte og ret til at blive hørt bliver opfyldt. I dette øjemed er børneofre og vidner til vold i Europa, beskyttet under børnevenlige interventioner og hurtig adgang til retfærdighed og omsorg, baseret på følgende hovedprincipper:

1. Respekt for barnets deltagerrettigheder ved at sikre at han/hun bliver hørt og modtager tilstrækkelig information og støtte til at udøve disse rettigheder;
2. Multidisciplinær og interorganisatorisk samarbejde under efterforskninger, procedurer, diagnosticeringer, behovsvurderinger og serviceudøvelse, med henblik på at undgå re-traumatisering og sikre, at udfaldet er i barnets bedste interesser;
3. Udførlig og tilgængelig service, der møder barnets individuelle og komplekse behov og hans/hendes ikke-kriminelle familie eller omsorgsgiver;
4. Sikre høje professionelle standarder, oplæring og tilstrækkelige ressourcer til ansatte, der arbejder med børnevidner og voldsofre.

Barnahus-modellen refererer til multidisciplinære og interorganisatoriske indgreb, der er organiseret i børnevenlige omgivelser og opfylder følgende kriterier:

1. At kriminaltekniske interviews bliver gennemført i overensstemmelse med en evidensbaseret protokol;
2. Den bevismæssige validitet af barnets udtalelse respekterer den *rette procedure* imens det undlades, at barnet skal gentage hans/hendes udtalelse under retssager ved eventuelle indsigelser;
3. En medicinsk evaluering bliver tilvejebragt af kriminaltekniske årsager og for at sikre barnets fysiske trivsel og bedring;
4. Psykologisk støtte er tilgængelig, iberegnet både korte og lange terapeutiske ydelser, der adresserer traume hos barnet, ikke-kriminelle familie og omsorgsgivere;
5. En vurdering af behov for beskyttelse tilvejebringes og følges op på i forhold til barneofret og søskende i familien.

PROMISE støtter involveringen af nationale og lokale agenturer, statslige og ikke-statslige, i etableringen af Barnahus og børnevenlige institutioner. Dette inspirerer fremskridt i alle lande ved at give europæisk tilgang til god praksis og standarder af høj kvalitet, så som:

1. Forhindre, efterforske og reagere på vold imod børn gennem multidisciplinær og interorganisatorisk samarbejde mellem professionelle og agenturer i social-, sundheds- og kriminalitetssektoren, før, under og efter retssager;
2. Identificere god praksis ved a) *koordinering*, samarbejde og gensidig justering mellem agenturer; b) *samarbejde* mellem agenturer; og c) *samarbejde* i form af delte ydelser mellem agenturer i en ånd af kollektiv politisk beslutningstagning;

3. Skabe bevidsthed om barnets ret til en ikke-voldelig barndom.

For at opnå denne vision vil PROMISE promovere og støtte etableringen af Barnahus-modellen, eller lignende modeller, i alle lande i Europa. PROMISE inspirerer globalt til forøget multidisciplinær og interorganisatorisk samarbejde så børneofre og vidner til vold kan få gavn af en børnevenlig, professionel og effektiv respons i et sikkert miljø. Både det europæiske og det globale netværk af professionelle støttes i at sprede PROMISE-visionen gennem forskellige kommunikationsveje.

Arbejdet med PROMISE er funderet i FNs Konvention om barnets rettigheder, EUs Direktiv om ofres rettigheder, EUs Direktiv om seksuelt misbrug af børn, EUs direktiv om anti-trafficking og Europarådets Lanzarote Konvention. Den trækker også på relevante anbefalinger fra hhv. EU og Europarådet og retningslinjer, der vedrører integrerede systemer til beskyttelse af børn, børnevenlig retfærdighed og børnevenlige sociale ydelser.

Forord

De *Europæiske Barnahus Standarder* repræsenterer det første forsøg i Europa på at definere interventionsprincipper og ydelser omtalt som "Barnahus"-modellen. Navnet Barnahus ("et hus til børn") stammer fra Island, hvor det første Barnahus blev grundlagt i 1998. Siden da er der oprettet mange flere Barnahus, primært i de nordiske lande.

Den næsten universale ratificering af FNs Konvention om barnets rettigheder har bidraget til en fremskridende konvergens af børnevelværdspolitikker og -praksis i Europa, tilvejebragt af et forstærket samarbejde mellem mange forskellige aktører, inklusiv statslige og ikke-statslige organisationer, professionelle miljøer og universiteter. Til dette kan vi tilføje indflydelsen fra Den Europæiske Domstol for Menneskerettigheder og De Europæiske Fællesskabers Domstol, der har refereret til FNs Konvention om barnets rettigheder i et stigende antal domfældelser i løbet af det sidste årti. Resultatet af dette er, at to forskellige børnevelværdstraditioner i Europa - den politimæssige og proceduremæssige drevne "Child Rescue" på den ene side, og den familieorienterede og mindre børnefokuserede "Family support" på den anden - er i stigende grad blevet erstattet af strategier funderet i den rettighedsbaserede tilgang i FNs Konvention om barnets rettigheder.

Denne udvikling har bidraget med en kontekst, hvori Barnahus-modellens principper og praksis er blevet fremmet og forsat udbredes. Barnahus kan anskues som et forsøg på at operationalisere børns rettigheder til at modtage tilstrækkelig støtte og beskyttelse og til at have adgang til børnevenlig retfærdighed. Den *Europæiske Barnahus Standard* manifesterer disse operationelle praksis og bør derfor ses som vejledning hen imod en forbedring af rettighederne for børneofre og vidner til vold.

Barnahus-modellen omfavner en multidisciplinær og interorganisatorisk tilgang, der sikrer samarbejdet mellem forskellige agenturer (juridisk, social, medicinsk) på én børnevenlig præmis, hvilket tilbyder omfattende ydelser til barnet og familien under samme tag. Kernen i Barnahus-modellen er antagelsen om, at de oplysninger barnet giver er nøglen til både at identificere og undersøge børnemishandling til kriminelle, beskyttende og terapeutiske formål.

Selvom termen "Barnahus" har en ret distinkt betydning, så er oprindelsehistorierne og de organisatoriske formater forskellige fra land til land og nogle gange selv indenfor landets grænser. Der er variationer mellem målgrupper, sidestillingen af roller og ansvarsområder, så vel som rammerne for samarbejdet mellem partnere i implementeringen af kernefunktionerne. Dette inkluderer for eksempel, hvilke professioner der udfører kriminaltekniske interviews, hvilke kriminaltekniske protokoller der anvendes, og hvordan terapeutiske og medicinske ydelser leveres.

Disse forskelle i en operationel opstilling understreger fleksibiliteten af modellen, og hvordan den på opfindsom vis tilpasser sig diverse juridiske systemer, sociale strukturer, kulturelle traditioner og

professionel praksis, hvilket er en inspiration og støtte til de, der vil oprette et Barnahus. Det er også vigtigt at nævne, at Barnahus ikke er en ufravigelig model, men snarere en udviklende praksis, der kan omstilles til de komplekse behov børn, der er udsat for, eller vidner til, vold har.

Det er præcis ved at fastlægge rammer, hvori der er plads til fleksibilitet og tilpasningsevne, at vigtigheden af *de Europæiske Barnahus Standarder* bliver tydeliggjort. Det er selvfølgelig begrænset, hvor forskelligartet implementeringen kan være, hvis modellens autenticitet skal bevares. Barnahus er grundlagt på evidensbaseret praksis, hvilket inkluderer kriminaltekniske protokoller, terapeutiske interventioner og medicinske undersøgelser. Nøjagtigheden af disse evidensbaserede principper i implementeringen af Barnahus-modellen i forskellige kulturer er altafgørende.

I dag er Barnahus' principper og praksis, implicit og eksplicit, afspejlet og promoveret i mange europæiske juridiske og politiske rammer fra Europarådet og den Europæiske Union (EU), inklusiv Europarådets Konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug (2010)¹, Europarådets retningslinjer om børnevenlig retshjælp (2010)², Europarådets anbefalinger for børnevenlig socialforsorg (2011)³, EU direktivet om kampen mod seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi (2011)⁴ og EU direktivet om minimumsstandarder for rettigheder, støtte og beskyttelse af vidner til kriminalitet (2012)⁵.

Det store flertal af europæiske lande har derved dedikeret sig til at implementere de forpligtelser, som er fremsat i internationale og regionale love og på hvilke Barnahus er stiftet. Anvendelsen af de

Europæiske Barnahus Standarder vil forhåbentlig vise sig at være et værdifuldt redskab i dette foretagende.

Bragi Guðbrandsson, marts 2017

Introduktion

Når et barn er eksponeret for vold, har mange forskellige instanser, inklusiv socialforsorgen, medicin- og sundhedsforsorgen og retshåndhævende aktører, ansvaret for at værne om og fremme rettighederne og barnets velbefindende. Enhver aktør har personligt ansvar for at sikre, at deres rolle bliver udført på en effektiv og børnevenlig måde, og at barnets bedste interesser forbliver et primært fokus.

I tilfælde af at disse aktører ikke samarbejder, kan barnet blive inddraget i parallelle undersøgelser og vurderinger og rykket rundt imellem forskellige agenturer og discipliner. Gentagne interviews med forskellige personer, forskellige steder og af forskellige instanser sideløbende med utilstrækkelige interview-metoder, er af forskningen blevet påvist som værende medvirkende årsag til (re-)traumatisering af barnet.⁶

Dette er et alvorligt problem, da barnets afsløringer har afgørende betydning i forhold til at sikre barnets sikkerhed og beskyttelse, at bestemme behovet for fysisk og mental lindring og at sikre en vellykket og børnevenlig⁷ efterforskning og retslig proces⁸. Derudover kan utilsigtede uoverensstemmelser mellem interviews foretaget på forskellige tidspunkter og steder og af mennesker med varierende grader af kompetence føre til, at barnet miskrediteres som vidne.⁹

I de senere år har der været en stigende anerkendelse af, at tværfagligt og tværsektorielt (MD/IA) samarbejde er afgørende for at opfylde børneofre og børnevidner til volds rettigheder om beskyttelse, deltagelse, støtte og hjælp. Tværfagligt og tværsektorielt

samarbejde kan give vigtige fordele for både børn og fagfolk, men det er ikke altid uden udfordringer. Det kræver engagement og investering fra alle involverede parter. Der skal etableres et solidt fundament til en velfungerende og effektiv organisation, der sætter parterne i stand til at samarbejde på en koordineret måde. Det er vigtigt, at samarbejdet oprettes på en måde, der sætter børns rettigheder, behov og interesser i centrum.

Med udgangspunkt i international og europæisk lov og vejledning og Barnahus¹⁰ model introducerer dette dokument ti standarder for god praksis, de "Europæiske Barnahus-Standarder", for tværfaglige og tværsektorielle tjenester for børneofre og børnevidner til vold i Europa, tilpasset barnets behov. Dette dokument er en sammenfatning af den fulde version af den vejledning, der introducerer standarderne.¹¹

Hovedformålet med standarderne er at tilvejebringe en fælles operativ og organisatorisk ramme, som fremmer en praksis, der forhindrer (re) traumatisering¹² og overholder børns ret til beskyttelse, hjælp og børnevenlig retfærdighed, samtidig med at der sikres gyldige vidnesbyrd til domstolen.

Standarderne er en samling tværgående principper og aktiviteter, kernefunktioner og institutionelle ordninger, der muliggør børnevenlige, effektive og koordinerede interventioner, herunder: 1.1 Barnets tarv; 1.2 Børns ret til at blive hørt og modtage information; 1.3 Forebyggelse af unødige forsinkelser 2. Tværfaglig og tværsektoriel organisation; 3. Målgruppe; Børnevenligt miljø; 5. Tværsektoriel planlægning og sagsstyring; 6. Retsmedicinske interviews; 7. Lægeundersøgelse; 8. Terapeutiske ydelser; 9.

Kapacitetsopbygning og; 10. Forebyggelse: Vidensdeling og ekstern kompetenceopbygning.

Ved at praktisere i overensstemmelse med standarderne kan (re) traumatisering forhindres, da det indebærer, at hensynet til barnets tarv præger praksis og beslutninger; at barnets ret til at blive hørt opfyldes uden gentagne interviews; at barnet bliver interviewet og støttet af specialiserede og kompetente fagfolk; at interviews gennemføres i et børnevenligt lokale i et tværfagligt miljø, der giver tilstrækkelig støtte til barnet og omsorgspersonerne uden unødigt forsinkelse, og at barnet ikke er forpligtet til at møde i retten.¹³

Standarderne er inspireret af tidligere arbejde inden for dette område, herunder Standards for Accredited Child Advocacy/Protection Centres of the National Children's Alliance¹⁴ i USA, og kriterierne udviklet til evaluering er inspireret af Barnahus i Sverige¹⁵. De er udviklet med input fra erfarne eksperter og behandlere fra Barnahus og børnevenlige centre i Europa, der arbejder med børneofre og vidner til vold. De er baseret på praksis, der påviseligt fungerer, og som har reel merværdi for barnet, familien og de professionelle, der arbejder sammen¹⁶.

Hvad der er nok så vigtigt, så er standarderne en model for, hvordan de juridiske forpligtelser, der er fastlagt i europæisk og international lovgivning, kan opfyldes. International og europæisk lov kræver typisk, at generelle principper, såsom barnets tarv og børns deltagelse, overholdes. Lovene indeholder også visse specifikke bestemmelser vedrørende nøgleprocesser, såsom interviews med børneofre og den hjælp, de gives. Standarderne stemmer overens med, hvordan disse lovbestemmelser kan implementeres i den daglige praksis gennem Barnahus' tværgående aktiviteter og

kernefunktioner. Standarderne vedrører også de institutionelle ordninger, der ligger til grund for denne praksis, og selvom disse sjældnere er foreskrevet i selve loven, behandles de i autoritative vejledninger om gennemførelsen af disse love¹⁷. Kort sagt, de institutionelle ordninger beskriver arbejdsmetoder, der gør det muligt for teams at yde deres bedste for at opfylde lovbestemmelserne.¹⁸

Standarderne er formuleret på en måde, der sikrer, at de nemt kan omsættes og tilpasses, i anerkendelse af at de vil blive implementeret i forskellige politiske, juridiske, retlige, socioøkonomiske og kulturelle sammenhænge.¹⁹

Ved indførelsen af standarderne skal det nævnes, at det er vigtigt hele tiden at vurdere og evaluere tjenestens organisatoriske opbygning og indsats.

Indikatorerne knyttet til standarderne giver nogle eksempler på information, der viser, i hvilket omfang standarderne er opfyldt og kan understøtte en vurdering af målsætning og praksis. Evaluering giver også en vigtig mulighed for at sikre, at ny forskning, vejledning, lovgivning og erfaring præger tjenestens praksis og opbygning. Der skal gøres en særlig indsats for at sikre, at børn bliver hørt, og at deres synspunkter præger tjenestens opbygning.²⁰

Dette dokument vedtager definitionen af vold, der er beskrevet i artikel 19 i FN's Børnekonvention: "alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuel misbrug".

'Barn' defineres her som i FN's Børnekonvention: "ethvert menneske under 18 år".

Læs mere

Vejledningens fulde version inkluderer illustrerende eksempler på bemærkelsesværdig praksis fra både fremtrædende Barnahuse og andre børnevenlige tjenester i Europa. Disse eksempler viser, hvordan forskellige typer af tjenester og nationale sammenhænge har skabt forskellige tilgange, samtidig med at de overholder de grundlæggende principper, aktiviteter og arrangementer, der er beskrevet i standarderne.²¹

Se også *Interagency Agreement Template and Guidance*, som kan hjælpe dig med at udforske de elementer, der er afgørende for at gennemføre standarderne i din specifikke kontekst. Formålet med vejledningen og skabelonen er at give inspiration og vejledning til udarbejdelse af en tværsektoriel aftale, der formaliserer tværfagligt og tværsektorielt (MDIA) teamsamarbejde mellem parter involveret i Barnahus.²²

Barnahus-Modellen

Barnahus (islandsk for "et hus for børn") er anerkendt som en førende børnevenlig, tværfaglig og tværsektoriel model, der forholder sig til børneofre og børnevidner til vold.²³ Formålet med Barnahus er at tilbyde hvert barn en koordineret og effektiv hjælp og at forhindre (re) traumatisering under efterforskning og retssager.

En væsentlig rolle for Barnahus er at hjælpe med at fremskaffe gyldige beviser til retssager ved at frembringe barnets forklaring, så barnet ikke behøver at møde i retten, hvis sagen retsforfølges.²⁴

Ved at udføre denne rolle tilbyder Barnahus en alt-på-ét-sted tilgang, der i børnevenlige lokaler favner samarbejdet mellem de relevante myndigheder og agenturer såsom politiet, socialforsorgen, børneværnet, sundhedsvæsenet og anklageren. Barnahus spiller også en vigtig rolle i forhold til at udbygge viden hos vigtige interessenter og øge bevidstheden om vold mod børn.²⁵

En af Nordic Barnahus' nøgleegenskaber er, at de er indlejret i de nationale myndigheder såsom socialforsorgen, sundhedsvæsenet, børneværnet og retsvæsenet. Forskellige nationale sammenhænge har skabt forskellige institutionelle ordninger for at opnå dette. For eksempel er Barnahus nogle steder indlagt som en del af socialforsorgen og børneværnsmyndigheder, mens de andre steder falder ind under sundhedsvæsenet eller retssystemet. Uanset hvad, så favner de tværfagligt og tværsektorielt samarbejde på en børnevenlig præmis. Nogle steder er det en politibetjent, der interviewer barnet i Barnahus, og andre steder er det en børnespecialist såsom en psykolog eller en socialpædagog. Imidlertid sørger alle Barnahuse for,

at den person, der interviewer barnet, får en specialuddannelse i retsmedicinske interviews med børn, at der anvendes evidensbaserede protokoller for retsmedicinske interviews, og at repræsentanterne fra det tværfaglige team overvåger interviewet i et tilstødende rum.

Der forefindes få andre tværfaglige og -sektorielle tjenester, der ligner Barnahus-modellen i Europa. Disse tjenester har typisk en varierende grad af involvering fra det nationale sundhedsvæsen og socialforsorgen, børneværn og/eller lokale myndigheder.²⁶

En anden vigtig forskel på Barnahus-tilgangen og andre tværfaglige, tværsektorielle tjenester ligger undertiden i dens formelle anerkendelse inden for retsvæsenet. Afhængigt af retssystemet og undertiden af dommernes tilgang og holdning skal børn i nogle europæiske lande stadig møde i retten, selvom der er faciliteter til, at de kan afgive deres forklaring i børnevenlige og tværfaglige omgivelser. Dette kan være tilfældet, selvom tjenesterne er blevet en del af de nationale og/eller lokale myndigheder, f.eks. børneforsorgstjenester eller sundhedsvæsenet.

The Children's Advocacy Center (CAC) modellen ²⁷ i USA og Barnahus-modellen deler det samme overordnede mål om at forhindre (re)traumatisering og om at yde tværfaglig støtte til barnet. Politiet og anklagemyndigheden er involveret, men i CAC-modellen er tjenesten ikke formelt en del af retssystemet. Barnet skal typisk møde i retten, hvis der rejses tiltale, da vidnesbyrdet ellers ikke, afhængigt af lovgivningen i den enkelte stat, afgives under betingelser, der svarer til "den rette procedure". CAC forbereder og støtter dog barnet til retssagen og spiller en vigtig rolle i at sørge for, at barnet færrest muligt gange skal fortælle om sin oplevelse,

samtidig med at det sikres, at der er en koordineret indsats fra forskellige tjenester til at støtte det enkelte barn.

Andre former for tværfaglige og børnevenlige centre har oftest den samme målsætning om at mindske (re)traumatisering af barnet og at tilbyde en tværfaglig indsats, men mangler en systematisk involvering af alle de relevante nationale og lokale myndigheder, herunder politi og anklagemyndighed. Nogle af disse tjenester hører ind under de nationale eller lokale sundhedsvæsner, sociale myndigheder eller børneforsorgssystemer. Andre er blevet etableret og fungerer som uafhængige aktører og engagerer sig på mere uformel vis i tværsektorielt samarbejde.

Nogle europæiske lande har vedtaget en tværfaglig og tværsektoriel tilgang til børnebeskyttelse uden at tilbyde fælles tjenester på et børnevenligt sted. Selv om nogle af standarderne kan være anvendelige i visse dele af den slags ordninger, taler denne vejledning for en alt-på-ét-sted tilgang, hvor barnet tilbydes en koordineret indsats på én børnevenlig lokalitet. Faktisk anses dette for at være en afgørende faktor for at forhindre (re)traumatisering og få barnet til at tale om sine oplevelser.

Modellen på den følgende side illustrerer, hvordan Barnahus i Island er opbygget. Den fulde vejledning inkluderer Barnahus-modeller og lignende tjenester i andre lande.

BARNAHUS Iceland

The key role of Barnahus is to coordinate the parallel criminal and child welfare investigations

Coordinates interagency collaboration, esp. with regard of evidence collection;
 Conducts forensic interviews by applying evidence based protocols;
 Provides consultation and advice in individual cases in collaboration with partner agencies;
 Provides specialised assessment and therapy for child victims of violence;
 Provides consultation and advice to non-offending parents and other caretakers;
 Provides consultation and advice to local child protection services, and others as appropriate.

<p>FORENSIC INTERVIEWS – MENTAL HEALTH PROFESSIONALS SPECIALISED IN FORENSIC INTERVIEWS</p> <p>Court testimonies:</p> <ul style="list-style-type: none"> Responsible for obtaining the child's testimony under the auspice of a court judge and under observation of the defense as well as the prosecution, the police, the local child protection and the child's legal advocate Mediates questions from the judge, the defense and others as appropriate Testimonies are recorded for usage during court hearing if indictment is made <p>Exploratory interviews:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eliciting the child's narrative if possible in cases where disclosure is absent or ambiguous at the request of the local child protection services Obtaining the child's testimony in cases where the suspected offender is below the age of criminal responsibility at the request of the child protection services 	<p>ASSESSMENT, THERAPY, SUPPORT – SPECIALISED MENTAL HEALTH PROFESSIONAL</p> <p>Assessment and treatment</p> <ul style="list-style-type: none"> Responsible for mental health assessment on the basis of validated instruments and questionnaires Responsible for mental health treatment by the application of evidence based therapy <p>Ensuring access to treatment</p> <ul style="list-style-type: none"> Providing the therapy in the home environment of the child victims in the countryside <p>Support to non-offending parents</p> <ul style="list-style-type: none"> Providing counselling and advice to the non-offending parents/ caregivers and siblings as appropriate
<p>MEDICAL EXAMINATION – SPECIALISED MEDICAL STAFF</p> <ul style="list-style-type: none"> Medical examinations are carried out at the request of the police, the local child protection services, the child or the parents An experienced paediatrician, a gynecologist and a trained nurse, staff of the University Hospital of Iceland, are responsible for the examination Acute forensic medicals are performed at the University Hospital 	<p>OTHER TASKS – BARNAHUS TEAM</p> <ul style="list-style-type: none"> Consultation and advice to the local child protection services at requests Coordination case meeting and case management prior to court testimonies Interagency meetings for consultation prior referrals to Barnahus Submission of reports to courts in prosecuted cases Recording of cases and keeping archives Education, training and awareness raising
<p>> Formally embedded in the government agency for child protection. > The government agency ensures funding, financial and staff management. > The government agency provides legal and other professional guidance and is responsible for administrative issues in collaboration with the courts, the district prosecution, the police, the university hospital and the local child protection which are partners of Barnahus</p>	

De vigtigste fælles kriterier for Barnahus

Barnahus tilbyder et børnevenligt og trygt miljø for børn og samler alle de relevante instanser under samme tag.

1. Retsmedicinske interviews udføres i overensstemmelse med evidensbaserede protokoller;
2. Den bevismæssige validitet af barnets udtalelse sikres ved at sørge for ordninger i overensstemmelse med principperne for den rette procedure. Målet er at undgå, at barnet bliver nødt til at gentage sin udtalelse under retssagen, hvis der bliver rejst tiltale.
3. Af kriminaltekniske årsager og for at sikre barnets fysiske trivsel og bedring er en lægelig evaluering tilgængelig;
4. Psykologisk støtte og kort- og langvarige terapeutiske behandlingsforløb adresseret mod traumer stilles til rådighed for barnet samt ikke-krænkende familiemedlemmer og omsorgspersoner;
5. Der foretages en vurdering af offerets samt eventuelle søskendes behov for beskyttelse, og der garanteres en opfølgning.

Læs mere

Hver enkelt national kontekst har sine egne specifikke muligheder og udfordringer ved opbygningen af en Barnahus-model eller lignende. Den fulde version af denne vejledning inkluderer illustrationer af fem forskellige modeller samt eksempler på bemærkelsesværdig praksis, der viser, hvordan forskellige nationale sammenhænge har skabt mangfoldighed og opfindsomhed i opbygningen og driften af Barnahuse og lignende børnevenlige tjenester, samtidig med at de overholder de grundlæggende principper og værdier, som standarderne repræsenterer.²⁸

Se også *Interagency Agreement Template and Guidance*, som kan hjælpe dig med at udforske de elementer, der er afgørende for at gennemføre standarderne i din specifikke kontekst.²⁹

Barnahus-Standarderne

Dette kapitel præsenterer de europæiske Barnahus-Standarder. Standarderne er sammensat af tværgående principper og aktiviteter, kernefunktioner og institutionelle ordninger, der muliggør en børnevenlig, effektiv og samarbejdsvillig praksis. I de fleste tilfælde består standarden af flere relaterede elementer fra den overordnede standard. For eksempel inkluderer standarden vedrørende målgruppe to elementer: "en inkluderende og bred definition" og "ikke-diskrimination".

Sammen giver standarderne en praktisk ramme for aktører, der ønsker at etablere og drive tjenester, der favner Barnahus-modellens grundlæggende principper og egenskaber. Standarderne kan bruges som inspiration og støtte til løbende at udvikle tjenestens tværgående aktiviteter, dens kernefunktioner og den organisatoriske opbygning. Standarderne giver også vejledning om opbygning af personalekapacitet samt forebyggende arbejde, såsom informationsdeling og opbygning af viden med vigtige interessenter.

Beskrivelsen og rationale bag standarderne og de foreslåede indikatorer, de relaterede love og retningslinjer og relevante værktøjer er opsummeret i tabellerne i "Standard Profile". [En vejledning til "Standard Profile", som beskriver indholdet, kan findes på side 21.](#)

Standarderne kan overføres og tilpasses forskellige nationale systemer og processer relaterede til sociale myndigheder og børnekonventioner³⁰, sundhedspleje, efterforskning og retslige procedurer.

Den første standard indeholder tre tværgående aktiviteter, som bruges i den fulde proces, fra den oprindelige rapport til retssag: sæt barnets tarv centralt i praksis og beslutningstagning (1.1), fokuser på barnets rettigheder til at blive hørt og at de modtager al information (1.2) og undgå unødvendig forsinkelse (1.3).

Standarder 2-4 relaterer til institutionelle arrangementer og organisatorisk opsætning, for eksempel, at sikre et børnevenligt miljø, og at de er relevante til de dele af processen som finder sted i Barnahus.

Standard 5-10 med centrale funktioner og specifikke aktiviteter som Barnahus påtager sig, for eksempel tværsektoriel sagsbehandling, retmedicinske interview eller lægeundersøgelser.

Læs mere

Den fulde version af denne vejledning inkluderer flere gode fremgangsmåder, som illustrerer, hvordan standarderne har været implementeret af erfarne Barnahus og børnevenlige centre i Europa for børneofre og -vidner til vold. Den indeholder også værktøjer og uddrag af love og vejledninger, som giver yderligere vejledning i anvendelsen af standarderne. Derudover inkluderer den oplysende eksempler på processer fra den første rapport til retssag og Barnahus' og børnevenlige tjenesters rolle i flere lande.³¹ Se også *Skabelon og Vejledning til Mellemstatslige Aftaler (Interagency Agreement Template and Guidance)*, som kan hjælpe dig med at udforske forskellige elementer, som er vigtige for at implementere standarderne i din specifikke sammenhæng.³²

Nøglen til at læse Standard

Profilerne

Hvad er standarden?

Ved at trække på FN, EU, Europarådet og Barnahus-modellen introducerer dette dokument ti gode praksis for børnevenlig og effektiv service til børneofre og -vidner til vold. Hovedformålet med disse standarder er at give en ramme for at forhindre (re)traumatisering, sikre brugbare vidnesbyrd til retssager og overholdelse af børnenes rettigheder til beskyttelse, hjælp og børnevenlig retfærdighed.

Disse standarder støtter implementeringer af europæiske og internationale juridiske forpligtelser og autorative vejledninger om implementering af relevante love og politikker.

Hvorfor skal disse standarder overholdes?

Referencer til internationale og europæiske juridiske forpligtelser: Standarderne og indikatorer omfatter juridiske forpligtelser, som er henvist til i denne box. Disse juridiske forpligtelser, kategoriseret i PROMISE-kompendiet om Lov og Vejledning, er baseret på specifikke bestemmelser i internationale og europæiske juridiske instrumenter. [Tabellen i slutningen af dette dokument inkluderer en liste af bestemmelser og juridiske instrumenter, som er særligt relevante for de respektive standarder og juridiske forpligtelser.](#)

Referencer til Vejledning: De specifikke argumenter vedrørende hvorfor en standard skal overholdes, trækker på autoritativ vejledning stillet til rådighed af FN Komitéen om Barnets Rettigheder og andre afdelinger såsom Europarådet.

Forskning og erfaring: Standarderne placerer barnets behov i centrum, med det overordnede mål at sikre effektiv og børnevenlig praksis for alle børn som er ofre eller vidner til vold. Standarderne er derfor udviklede på grundlag af forskning og erfaring fra tværfaglige og tværsektorielle teams udfra, hvad der har vist sig at virke og have en positiv indvirkning på barneofre og -vidner, samt deres ikke-krænkende familiemedlemmers trivsel i tankerne.

Eksempler på indikatorer og/eller bevis på at standarderne opfyldes.

Disse indikatorer kan hjælpe med at fastslå om og til hvilken grad, en service benytter sig af bestemte standarder for at virke. Indikatorerne trækker på internationale og regionale love og vejledninger og kan, ligesom standarderne, tilpasses til at afspejle de fleste lovmæssige, politiske, socioøkonomiske og kulturelle miljøer.

De fleste indikatorer er politikrelaterede indikatorer, som angiver eksistensen af relevante politikker eller procedurer, såsom formelle aftaler i samarbejdet mellem instanser. Indikatorerne kan også repræsentere fysiske eller tekniske arrangementer, såsom eksistensen af et interviewværelse med audiovisuel forbindelse til et andet værelse i tjenesten. Alle indikatorer kræver beskrivende informationer om f.eks. politikker, procedurer, protokoller, fysiske og tekniske arrangementer.

I nogle få tilfælde kan kvantitative indikatorer bruges til at supplementere politik/procedure-indikatorer, såsom antallet af dage mellem afsløring eller rapporteret mistanke og retmedicinske interview (unødigt forsinkelse). Kvantitative indikatorer kræver indsamling af specifik data med en numerisk værdi.

Det er vigtigt at slå fast at indikatorerne giver eksempler på indikatorer og beviser. Enhver tjeneste burde investere tid til udviklingen af komplette sæt af indikatorer til overvågning af ydeevne. Indikatorerne og typer af beviser foreslået her kan tjene som vejledning og inspiration.

Det er også vigtigt at bemærke at indikatorerne er strengt relaterede til aktiviteter og udførelser af ydelsen, og at de ikke giver information om korte eller langsigtede påvirkninger og/eller resultater for børn som har gavn af disse tjenester.

Læs mere

Den fulde version af denne vejledning refererer til praktiske værktøjer, vejledning, politik, skabeloner og andre ressourcer, som kan hjælpe med implementeringen af standarderne, inklusiv Se også *Interagency Agreement Template and Guidance*.³³

Standard 1: Nøgleprincipper og tværgående aktiviteter

Standard 1 består af tre nøgleprincipper, som informerer den tværfaglige praksis og beslutningstagning hos Barnahus.

Principperne er operationaliseret gennem tværgående aktiviteter, som er implementeret som uundværlige dele af de respektive hovedfunktioner angivet i standarder 5-10.

De tværgående aktiviteter er aktiveret af de institutionelle arrangementer og organisatoriske opsætninger indeholdt i standarderne 2-4.

Nøgleprincipper og tværgående aktiviteter omfatter hovedforordninger i international, regional og national lov, inklusiv artikel 3 og 12 i FN-Konventionen om Børns Rettigheder.³⁴ Disse er afgørende for at forhindre (re)traumatisering, som er et centralt mål for Barnahus.

Nøgleprincipperne og tværgående aktiviteter dækkes af standard 1 med fokus på:

- At sikre at barnets bedste tarv er centralt i praksis og beslutningstagning (standard 1.1);
- At børnenes rettigheder til at blive hørt er opfyldt uden at forårsage (re)traumatisering, inklusiv ved at give dem tilstrækkelige oplysninger til enhver tid (standard 1.2) og;
- At sikre at beskyttelse, hjælp og retsforløb foretages på en rettidig måde (standard 1.3).

Børnesikring er et afgørende princip og en tværgående aktivitet, som bliver behandlet specifikt under standard 2 og 10.

Standard 1.1 Barnets tarv

Hvad er standarden?

Barnets tarv: Barnets tarv er en primær betragtning i alle handlinger og beslutninger vedrørende barnet og ikke-krænkende familie/plejere/støtte personer.

Hvorfor skal disse standarder overholdes?

Internationale juridiske forpligtelser: Barnets tarv (Børnekonventionen artikel 3) er en rettighed, et generelt princip og en fast procedure. Det er relevant for implementering af hele Konventionen, inklusiv børnenes ret til beskyttelse mod vold. Børnekonventionen artikel 3 kræver, at de involverede nøje overvejer indvirkningen af deres handlinger på barnet for at sikre, at barnets tarv er en primær overvejelse. EØSU understreger, at Børnekonventionen artikel 3(3), er relevant for bestemmelserne af alle ydelser og faciliteter til børn. Ydelser til børneofre og -vidner til vold må derfor sikre, at beslutninger om passende handling er baseret på en vurdering af det enkelte barns tarv. EØSU anerkender at konceptet om barnets tarv er "kompleks og dets indhold skal bestemmes fra sag til sag".³⁵

Europæiske lovbestemmelser:

- At sikre den bedste interesse er en primær overvejelse i anvendelsen af forpligtelserne i direktiverne.

Vejledning: EØSU General Comment no 13 understreger at "i alle sager, der involverer eller påvirker børn, skal den primære overvejelse vedrøre børns rettigheder til at sikres deres tarv, respekteres, især når de er ofre for vold, samt i alle forebyggende foranstaltninger".

|||UNTRANSLATED_CONTENT_START|||CRC General Comment no 14 places specific emphasis on multidisciplinary teams in assessing and determining³⁶ the best interests of the child (GC no 14, para 47).|||UNTRANSLATED_CONTENT_END||| Ved at samarbejde er et tværfagligt og tværsektorielt team særligt velegnet til at sikre at en omfattende vurdering af barnets tarv tages i betragtning igennem hele processen. Fælles rutiner og tiltag hjælper med at sikre at barnets tarv er centralt i tværfaglige og tværsektorielle processer.

Se også CoE retningslinjer for børnevenlig retfærdighed (2010) Ch. 3. D.; CoE Rec. Børnevenlige sociale myndigheder (2011) Ch. 3.A og; Den europæiske kommissions forslag om 10 principper for et integreret system til beskyttelse af børn

Eksempler på indikatorer og/eller beviser på at standarden opfyldes

- En ramme/rutine/proces til at engagere det tværfaglige og tværsektorielle teams i vurdering og bestemmelse af det enkelte barns tarv er til stede og er systematisk implementeret.
- En (ikke-udtømmende og ikke-hierarkisk) liste over elementer, som skal inkluderes i vurderinger af barnets tarv med det formål at sikre en fuld og effektiv nydelse af barnets rettigheder, som beskrevet i lovgivning og vejledning, er på plads og bruges systematisk af Barnahus.

- Personalet kender til deres respektive roller og ansvar i vurderinger og bestemmelser af det individuelle barns tarv;
- Personalet kender til og har modtaget træning i, hvordan procedurer og værktøjer til dette formål anvendes, f.eks. tjeklister, protokoller og processer til vurdering og bestemmelse af det individuelle barns tarv;
- Vurderinger af den bedste interesse tager højde for barnets synspunkter, identitet, bevarelse af familiemiljø og vedligeholdelse af relationer, omsorg, beskyttelse og barnets sikkerhed, sårbare situationer, ret til sundhed, uddannelse og at de respektive elementer er afbalancerede³⁷;
- Beslutninger om de bedste interesser udføres af kvalificeret professionelle uden unødigt forsinkelse. Dette er placeret på klarlagte fakta og er oplyst af barnet og ikke-krænkende plejere.

Eksempler på værktøjer til at sikre konsekvent og systematisk betragtning af barnets tarv.

Rutiner og procedurer: Klare rutiner og procedurer er en hjørnesteen i at sikre, at barnets tarv er den primære overvejelse i beslutninger og interventioner hos Barnahus, og at der er systematiske overvejelser af barnets tarv i hver sag. Der er f.eks. klare procedurer og en stående dagsorden for regelmæssig tværsektoriel planlægning og fælles høringer relevante for vurdering og bestemmelse af barnets tarv.

Tværasektoriel aftale: Den grundlæggende, formelle tværasektorielle aftale, yderligere diskuteret under standard 2, angiver klart de respektive instansers forpligtelser, inklusiv roller og ansvar. Dette har

vist sig at være afgørende for at sikre instansernes engagement og at tjenesterne blive mindre følsomme for ændringer i personale og ressourcer (hvilket kan have en negativ indvirkning på kontinuitet og konsistens i vurderingen og bestemmelsen af barnets tarv).

Tjekliste: Barnahus bruger tjeklister til at sørge for at barnets tarv er den primære overvejelse i beslutninger og interventioner i Barnahus vedrørende barnet og til at vurdere og bestemme barnets tarv.

Evaluering: Barnahus udfører periodiske evalueringer af den operationelle proces, specifikke procedurer og af miljøet i Barnahus udfra et barns perspektiv. Dette hjælper med at sikre at den samlede proces, specifikke procedurer og miljøet er børnevenligt og følsomt overfor elementer, som er fundamentale i at sikre at barnets tarv bliver taget i betragtning både i generelle vilkår og i individuelle sager.

Opfølgingsmøder: Barnahus organiserer et møde med barnet og omsorgspersoner indenfor en uge efter det retsmedicinske interview hos Barnahus. Dette giver en mulighed for at spørge barnet og forældrene om feedback om deres oplevelse i Barnahus. Telefoninterviews holdes også med personen, som ledsagede barnet til Barnahus, om hvordan barnet oplevede besøget hos Barnahus.

En ramme for vurdering og bestemmelse af barnets tarv.

Børnekonventionen har stillet autoritativ vejledning, om hvordan vurdering og bestemmelse af barnets tarv bør udføres, til rådighed, samt hvilke elementer der bør overvejes til dets General Comment nr. 14 (2013) om barnets ret til at have sin bedste interesse taget som primær overvejelse (art. 3 paragraf 1).

Børnekonventionen erklærer at "vurdering af barnets tarv er en unik aktivitet, som bør foretages i den individuelle sag, på baggrund af de specifikke omstændigheder for det enkelte barn..." inklusiv "individuelle karaktertræk hos det pågældende barn, som blandt andet alder, køn, modenhedsniveau, erfaring, tilhørende en minoritetsgruppe, med fysisk, sensorisk eller intellektuelt handicap, såvel som den sociale og kulturelle kontekst som barnet befinder sig i, som f.eks. tilstedeværelsen eller fraværet af forældre, om barnet bor hos dem, kvaliteten af forholdet mellem barnet og familien eller omsorgsgiverne, miljøet i relation til sikkerhed, eksistensen af kvalificerede alternative midler tilgængelige for familien, udvidet familie eller omsorgsgivere etc.

Ifølge CRC, er man nødt til først at evaluere den reelle situation, der gør at barnet er unikt for derefter at bestemme, hvad der er i barnets interesse. Denne process kan understøttes ved at etablere en "ikke-udtømmende og ikke-hierarkisk liste over elementer, der kan inkluderes i en evaluering af bedste interesse", som er relevant i en Barnahus sammenhæng.

CRC anbefaler at listen indeholder konkret vejledning, men at den er fleksibel nok til, at der kan tages højde for andre faktorer, der kan

være relevante for det enkelte barn. CRC understreger at “elementer der er i strid med rettighederne i Konventionen eller, som ville have en negativ indvirkning på rettighederne under Konventionen, ikke kan betragtes som gyldige under evalueringen af, hvad der er bedst for et barn eller børn”.

CRC er af den overbevisning, at der skal tages højde for følgende elementer, når man evaluerer og udreder, hvad der er i barnets interesse. Elementerne skal balanceres nøje. For en indgående diskussion vedrørende disse forskellige elementer, se General Comment nr. 14 paragraf 52 ff.

- Barnets synspunkter
- Barnets identitet
- Bevarelse af familiemiljøet og vedligeholdelse af relationer
- Barnets pleje, beskyttelse og sikkerhed
- Sårbarhed i situationen
- Barnets ret til sundhed
- Barnets ret til uddannelse

Standard 1.2 Retten til at blive hørt og til at modtage information

Hvad er standarden?

Retten til at blive hørt og til at modtage information: Børnenes ret til at udtrykke deres synspunkter og til at modtage information respekteres og indfries.

Hvorfor skal denne standard imødegås?

Internationale juridiske forpligtelser: Barnets ret til at deltage er en af grundprincipperne i FN-konventionen om Barnets Rettigheder (UNCRC). Artikel 12(2) erklærer, at barnet skal have muligheden for at blive hørt i alle juridiske og administrative procedurer, der påvirker barnet.

Europæiske retsfor skrifter:

- Hensyntagen til barnets synspunkter
- Forelæggelse af oplysninger
- Ret til tolkning & oversættelse
- Mulighed for at barneofret kan høres ved hjælp af hensigtsmæssig kommunikationsteknologi

Vejledning: FNs Komité om Barnets Rettigheder (CRC) understreger at “alder ikke bør være en barriere for barnets ret til at deltage fuldt ud i den retslige procedure”. Retten for børn der er voldsofre til at blive hørt beskrives i artikel 19 af UNCRC og er genbekræftet og præciseret af CRC, for eksempel i General Comment nr. 13. CRC har opfordret stater til at “sikre at synspunkter, behov og anliggender, vedrørende børn, der har været ofre for seksuelt misbrug eller andre voldelige forbrydelser, fremlægges og betragtes i sager, der påvirker deres personlige interesser”. I forbindelse med dette, skal stater “tage alle de nødvendige foranstaltninger for at sikre at retten til at blive hørt udøves, for at sikre barnets komplette beskyttelse” (CRC General Comment nr. 12). Foranstaltninger skal implementeres for at undgå retraumatisering, for eksempel ved at undlade at gentage vidneudsagn og videointerviews (Generel Diskussionsdag for barnets ret til at blive hørt).

Se Europarådets vejledninger for Børnevenlig retfærdighed (2010) Ch. IV.D.3; CoE Rec. Børnevenlige sociale myndigheder (2011) Ch. 3. B og; Europa-Kommissionens Betænkning fremlægger 10 principper for integrerede systemer til børnebeskyttelse, inklusiv princip 1.

Forskning og Erfaring: Retten til at modtage information og til at blive hørt er grundlæggende dele af den tværfaglige og tværsektorielle proces. Ved systematisk at lytte til barnets synspunkter, fremmes forståelsen for barnets ønsker og behov og gør det muligt at bestemme, hvad der er i barnets bedste interesse såvel som, hvad der er hensigtsmæssigt og holdbart, inklusiv eventuel behandling og terapi. Adgang til tilstrækkelig information er en forudsætning for meningsfuld deltagelse. Det giver også barnet styrke og hjælper barnet med at få kontrol over situationen.

Når børn får mulighed for at dele deres feedback i forbindelse med deres opfattelse af ydelsen, kan de bidrage til at miljøet, processen og interventionerne bliver mere børnevenlige og tilpasses børnenes ønsker og behov.

I en ny undersøgelse fra EUs Agentur for Grundlæggende Rettigheder, baseret på interviews med 392 børn i 9 EU-medlemsstater, understreger børn hvor vigtig retten til at blive hørt med forståelse og respekt, er. De fremhæver behovet for klar og praktisk vejledning såvel, som oplæring af alle professionelle der kommer i kontakt med børn.³⁸

”Det er bare godt at blive hørt og at det kommer til at gøre en forskel” —16-årig pige, offer, seksuelt misbrug

”Jeg fik næsten ingen information om det, fordi mine plejeforældre skjulte det hele” —15-årig pige, offer, seksuelt misbrug³⁹

Eksempler på indikatorer og/eller bevis for at standarden efterkommes

- Personale skal oplæres i at kommunikere, lytte og dele information med børnene på en måde, der er tilpasset deres alder og modenhed;
- Retsmedicinske interviews udføres på en måde, der hjælper barnet med at udøve retten til at blive hørt i juridisk sammenhæng (se også standard 6 vedrørende retsmedicinske interviews);
- Børn og deres ikke-krænkende forældre/omsorgsgivere kan påvirke timingen, stedet og rammerne for interventioner såsom behandling og terapi;
- Børn får mulighed for at give feedback vedrørende deres erfaring med ydelsen;
- Information gøres regelmæssigt og systematisk tilgængeligt for børn og deres omsorgsgivere, tilpasset barnets alder og modenhed;
- Børn og omsorgsgivere får oplysninger på et sprog, de kan forstå;
- Man gør en særlig indsats, for at sikre at børn med særlige behov eller handicap har samme muligheder for at modtage information og for at blive hørt.

Læs mere

For at læse mere om hvordan disse standarder kan implementeres i forbindelse med indsamling af børnenes synspunkter på deres oplevelse med Barnahus, se *Standard 1.2. Værktøj for børnedeltagelse*, som tilbyder vejledning og en række eksempler på spørgeskemaer.⁴⁰

Standard 1.3 Undgåelse af unødige forsinkelse

Hvad er standarden?

Undgåelse af unødige forsinkelse: Der tages forholdsregler for at undgå unødige forsinkelse, for dermed at sikre at retsmedicinske interviews, evaluering af børnebeskyttelse og af mentalt helbred og udførelse af medicinske undersøgelser finder sted indenfor den fastsatte tidsramme og at børnene modtager information i god tid.

Hvorfor skal denne standard imødegås?

Europæiske retsfor skrifter:

- Ingen ubegrundede forsinkelser mellem rapportering af fakta og udførelse af interviews
- Individuel evaluering af barnets situation og ikke-krænkende familiemedlemmers behov
- Forelæggelse af oplysninger
- Forelæggelse af hjælp og støtte

Vejledning: FNs Komité om Barnets Rettigheder (CRC) erklærer, at udøvelse af effektiv hjælp kræver, at der ikke opstår unødige forsinkelser, når det er bestemt at sagen skal afgøres gennem en deltagelsesproces (UNCRC General Comment nr. 13). Se Europarådets vejledninger for Børnevenlig retfærdighed (2010), Ch. IV.D.4.

Forskning og erfaring: Undgåelse af unødige forsinkelse er et grundlæggende princip for børnebeskyttelse og børnevenlige efterforskninger og procedurer. Effektivt tværsektorielt samarbejde afhænger af at undgå unødige forsinkelser, så alle instanser kan udføre deres særskilte funktioner i god tid. Dette påvirker barnets velvære positivt og kan forbedre resultatet af efterforskningen og den juridiske proces. Det gør det som regel nemmere for et barn at fortælle deres historie og huske detaljer, når der ikke opstår unødige forsinkelse mellem rapportering og det retsmedicinske interview, hvilket forbedrer kvaliteten og værdien af barnets vidnesudsagn. Det kan også reducere risikoen for at barnet udsættes for pres til at trække sit udsagn tilbage. Det gør det også muligt at udføre en tidlig evaluering af de potentielle behov for beskyttelse, uden at kontaminere den bevismæssige værdi af barnets udsagn. Dette hjælper med at sikre, at der ikke sker forsinkelser, når det kommer til at beskytte barnet mod yderligere voldspisoder. Når en medicinsk evaluering udføres i god tid, kan denne afsløre beviser for fysisk vold, hvilket kan guide både behandling og juridiske procedurer. Det vil eventuelt også være muligt at starte terapeutiske forløb tidligere.

”Jeg ville bare have, at det skulle være overstået. Men det tog en evighed, og vi blev ved med at få besøg for at høre, at det ville tage endnu længere... Jeg ville have at det skulle være slut, så jeg kunne få mit normale liv tilbage igen. Men der gik flere måneder, inden det faktisk skete.” —12-årig pige, offer, seksuelt misbrug⁴¹

Eksempler på indikatorer og/eller bevis for at standarden efterkommes

- Data indsamles for at understøtte overvågning af tidsrammer i individuelle tilfælde samt den generelle præstation i forhold til undgåelse af unødigt forsinkelse;
- Fælles konsultationer til forberedelse af retsmedicinske interviews finder sted så tidligt som muligt for at undgå forsinkelse af interviewet;
- Anklageren, der står for den indledende efterforskning, overværer det retsmedicinske interview i et tilstødende rum, så der ikke opstår forsinkelser i adgang til relevant information;
- Socialrådgiver(e) overværer det retsmedicinske interview i et tilstødende rum, så der kan handles for at beskytte og efterkomme barnets behov med det samme;
- Personale fra Barnahus er tilgængelige under det retsmedicinske interview, så de kan udøve øjeblikkelig kriseintervention om nødvendigt;
- Et fælles opfølgingsmøde finder sted umiddelbart efter det retsmedicinske interview for at sikre, at alle ved, hvad de næste skridt, roller og ansvar er;
- Tjeklister anvendes under møderne mellem forskellige instanser før og efter det retsmedicinske interview for at sikre, at man ikke overser noget, og at der handles hensigtsmæssigt og fyldestgørende;
- Vurdering af behovet for en medicinsk undersøgelse finder sted uden unødigt forsinkelse. Er der behov for en medicinsk undersøgelse, finder den helst sted samme dag som det retsmedicinske interview, i Barnahus' lokaler;

- En vurdering af behovet for terapeutiske ydelser, herunder krisesupport, finder sted med det samme.

Kvantitative indikatorer

- Perioden mellem afsløring eller rapporteret mistanke og iværksættelse af evalueringen af børnebeskyttelse;
- Perioden mellem afsløring eller rapporteret mistanke og planlægning af det første tværsektorielle møde;
- Perioden mellem planlægning af det tværsektorielle møde og det retsmedicinske interview;
- Perioden mellem afsløring eller rapporteret mistanke og det retsmedicinske interview;
- Perioden mellem afsløring eller rapporteret mistanke og vurdering af mentalt helbred;
- Perioden mellem afsløring eller rapporteret mistanke og medicinsk undersøgelse;
- Perioden mellem afsløring eller rapporteret mistanke og medicinsk/mental intervention for barnet og ikke-krænkende familie/omsorgsgivere/støttepersoner;
- Perioden mellem igangsættelse af den indledende efterforskning og beslutningen om at rejse tiltale;
- Perioden mellem igangsættelse af den indledende efterforskning og retssagen.

Standard 2: Tværfaglighed og tværsektorielt samarbejde i Barnahus

---

Hvad er standarden?

2.1 Formel status: Barnahus er en officiel del af de nationale eller lokale tjenester til beskyttelse af barnet, retshåndhævende/juridiske systemer eller nationale sundhedssystemer. Barnahus kan agere som en selvstændig tjeneste, hvis det har en lovbestemt rolle godkendt af nationale eller lokale myndigheder, herunder et formelt mandat til at samarbejde med relevante offentlige myndigheder.

2.2 Organisering af tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i Barnahus: Samarbejdet er struktureret og åbent, inklusiv tydelige etablerede roller, mandater, koordineringsmekanismer, budget, rammer for overvågning og evaluering, hvilket bidrager til effektive processer og sikrer kontinuerlighed og stabilitet.

2.3 Proces og praksis i forbindelse med tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i Barnahus: Tværfaglig/tværseltoriel intervention starter med den indledende rapport og vejledes af en proces med indgreb bygget på samarbejde under hele sagens forløb.

Hvorfor skal denne standard imødegås?

Europæiske retsfor skrifter:

Tværfaglighed/koordinering/samarbejde

Vejledning: FNs Komité om Barnets Rettigheder (CRC) fremmer effektive procedurer, herunder tværsektoriel koordinering, som styres af protokoller og notater for forståelse som påkrævet (CRC General Comment nr. 13). Se også Europarådets vejledninger for Børnevenlig retfærdighed (2010) Ch.IV.5; CoE Rec. Børnevenlige sociale myndigheder (2011) Ch.V.E og; Europa-Kommissionens betænkninger fremlægger 10 principper for integrerede systemer for børnebeskyttelse.

Forskning og erfaring: En struktureret organisation med etablerede roller, mandater, koordineringsmekanismer, budget, rammer for overvågning og evaluering, bidrager til effektivt tværsektorielt samarbejde, gensidig respekt for roller og en følelse af delt ansvar. Formelle aftaler hjælper med at sikre kontinuerlighed og engagement fra ledelsen i de forskellige instanser. Støtte fra permanent personale, udpeget til at koordinere drift og intervention fra de tværsektorielle hold, kan hjælpe med at sikre kontinuerlighed og en gnidningsfri proces. Koordinatoren kan sikre at medlemmerne på de forskellige hold lever op til deres individuelle ansvar og opdager problemer i det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde så tidligt som muligt. Koordinatoren kan også spille en vigtig rolle i forbindelse med at planlægge og vedligeholde rutiner og procedurer.

Eksempler på indikatorer og/eller bevis for at standarden efterkommes

Formel status

- Barnahus anerkendes og reguleres af national eller lokal social- eller børnebeskyttelse, håndhævende/juridiske systemer eller det nationale sundhedssystem gennem lovgivning eller formelle aftaler;
- Barnahus har et formelt mandat fra relevante myndigheder til at koordinere det tværsektorielle samarbejde og tilbyde tværfaglige ydelser.

Formelle grundlæggende tværsektorielle aftaler

- En formel grundlæggende tværsektoriel aftale, underskrevet af autoriserede repræsentanter, forpligter de respektive instanser til at samarbejde tværfagligt og tværsektorielt og levere ydelser til Barnahus;
- Den formelle grundlæggende aftale dækker elementer såsom formål, mål, forpligtelser, roller, ansvar, organisation, økonomi, privatliv, tidsramme og konfliktstyring;
- Den formelle grundlæggende aftale sikrer at alle instanser bidrager på lige fod, så samarbejdet tager stilling til det, der er i barnets bedste interesse på alle punkter, herunder sundhed, beskyttelse, juridisk og mentalt helbred;
- Den formelle grundlæggende aftale revideres og opdateres regelmæssigt, for at afspejle ændringer i lovgivningen og de relevante instansers procedurer og strukturer;
- Et styringsudvalg, bestående af repræsentanter fra de forskellige instanser, fører tilsyn og styrer implementeringen af den formelle grundaftale;

- Personalet er bekendt med den formelle grundaftale og er oplært i dens anvendelse.

Samordning

- Et eller flere personalemedlemmer forbeholder sig retten til at agere koordinatorene i samarbejdet mellem instanser på vegne af Barnahus;
- Koordinatorens rolle er klart defineret i en jobbeskrivelse;
- En Barnahus tværsektoriel samarbejdsgruppe mødes regelmæssigt for at diskutere de praktiske aspekter af det daglige tværsektorielle samarbejde, herunder rutiner og protokoller, i Barnahus.

Budget

- De deltagende instanser forpligter sig, gennem en formel aftale, til at bidrage til budgettet for Barnahus' driftsomkostninger og ansatte.

Børnebeskyttelse og andre interne politikker

- Tjenesten har en børnebeskyttelsespolitik og rapporteringsanordning, som stemmer overens med national lovgivning og dækker de fire standarder for international børnebeskyttelse: Politik, mennesker, procedurer og ansvarlighed;
- Personalet understøttes og vejledes af interne nøglepolitikker såsom børnebeskyttelsespolitikker og -procedurer, etiske regler for personalet, whistleblowerpolitik, sikkerhedsprocedurer og nødprotokol.

Regulering af etablering og brug af Barnahus i de nordiske lande⁴²

Danmark

I Danmark er en lov trådt i kraft, som gør det obligatorisk at etablere og bruge Barnahus på nationalt plan, inden Barnahus etableredes:

“Kommunerne i regionen skal etablere et børnehus (Barnahus) i hver region, for at vurdere et barns eller ungt menneskes situation, hvis de har været udsat for misbrug eller der er mistanke om samme.

(2) Social- og indenrigsministeren kan introducere regler for børnehusenes opsætning, drift, økonomi, ansvar og så videre”.⁴³

Derudover regulerer Danmarks Bekendtgørelse om Barnahus drift og hovedfunktioner af samme. Socialstyrelsen har også udstedt kvalitetsstandarder.

Island

Barnahus i Island etableredes uden formelle regulationer, baseret på en uformel aftale mellem de deltagende instanser. I dag har Barnaverndarstofa retten til at "drive særlige servicecentre med det formål at promovere tværfagligt samarbejde og styrke samordning af instanser i forbindelse med behandling af børnebeskyttelsessager"⁴⁴

Derudover fastlægger strafferetsplejeloven (no. 88/2008) at afhøring af børneofre op til 15 år skal foretages under regi af en domstol "i en facilitet udviklet til dette specifikke formål"⁴⁵ og med støtte fra en person med særlig træning⁴⁶. Disse bestemmelser i strafferetsplejeloven tolkes som regel af domstole som, at børn under 15 år skal interviewes i Barnahus.

Norge

Barnahus i Norge etableredes i første omgang uden formelle regulerende rammer. I dag fastlægger strafferetsplejeloven og regulering af interviews i efterforskningsøjemed, at politi og anklagere skal anvende Barnahus.⁴⁷

Sverige

Barnahus i Sverige etableredes uden formelle regulerende rammer. Der er i øjeblikket ikke nogen lovgivning, der påkræver brug af Barnahus. I samarbejde med Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket og Socialstyrelsen har Polismyndigheten dog udstedt national vejledning og standarder, der skal efterkommes ved samarbejde i lokalerne der skal kaldes Barnahus:

“Formålet med dette samarbejde er, at sikre at børn som mistænkes at have været udsat for forbrydelser modtager juridisk beskyttelse, ordentlig behandling og støtte og, om nødvendigt, omgående kriseintervention og terapeutiske indgreb. Gennem hele processen skal fokus være på det, der er i barnets bedste interesse. Barnet skal informeres om alt der vedkommer dem samt have mulighed for at udtrykke deres synspunkter på en hensigtsmæssig måde, deres modenhed taget i betragtning. Efterforskninger, der udføres parallelt indenfor det juridiske system og socialmyndighederne, skal startes straks og udføres så hurtigt som muligt, med barnet og situationens kompleksitet taget i betragtning. Den indledende efterforskning skal udføres og en beslutning om hvorvidt der skal anklages, skal træffes så hurtigt som muligt. Efterforskningerne underlægges lovpligtige deadlines for fuldførelse”.⁴⁸

Oplysningerne vedrørende samarbejde mellem forskellige instanser i Barnahus reguleres primært af formelle aftaler mellem instanserne (se for eksempel Barnahus Linköping).

Standard 3: Inkluderende målgruppe

Hvad er standarden?

3.1 Inkluderende/bred definition af målgruppen: Barnahus' målgruppe er alle børn der har været udsat for/vidne til voldelige forbrydelser i alle former⁴⁹. Ikke-krænkende familiemedlemmer/omsorgsgivere inkluderes som en sekundær målgruppe.

3.2 Ikke-diskriminering: Der gøres en særlig indsats for at nå ud til alle ofre og vidner, uanset hvilken form volden har taget.

Hvorfor skal denne standard imødekommes?

Internationale og regionale juridiske forpligtelser: Ikke-diskriminering er et grundprincip i FN-konventionen om Barnets Rettigheder (artikel 2 UNCRC) og er afgørende for implementeringen af UNCRC artikel 19 om barnets ret til et liv frit fra vold

Europæiske retsfor skrifter:

- Ikke-diskriminering
- Bestemmelser vedrørende identificering af ofre, herunder særbestemmelser for identificering af børn som voldsofre, såsom bestemmelsen for aldersvurdering, familiemedlemmer

Vejledning: FNs Komité om Barnets Rettigheder (CRC) lægger fokus på at stater skal tage tilstrækkelige foranstaltninger for at sikre, at ethvert barn har ret til beskyttelse mod alle former for vold "uden nogen form for diskriminering, uanset barnets eller deres forældres eller deres værges race, farve, køn, sprog, religion, politiske eller

andre overbevisninger, nationalitet, etnisk eller socialt ophav, ejendom, handicap, herkomst eller anden status". Deltagende stater skal endvidere være handlingsorienterede i deres indsats for at sikre, at børn i eventuelt sårbare situationer forsikres om deres ret til beskyttelse på lige fod med alle andre børn (CRC General Comment nr. 13). Se også Europarådets vejledning for Børnevenlig retfærdighed (2010) CH.III.D og CoE Rec. om børnevenlige socialmyndigheder (2011) Ch.V.B

Forskning og erfaring: Barnahus kan spille en vigtig rolle i forbindelse med implementering af staternes forpligtelser, ved at inkludere en bred målgruppe i dets mission og ved at sikre lige adgang og service til alle børn, der henvises til tjenesten.

Eksempler på indikatorer og/eller bevis for at standarden efterkommes

Definering af målgruppen

- Målgrupperne defineres i hovedmålsætningen eller Barnahus' formelle grundaftale;
- Målgrupperne inkluderer alle børn der har været udsat for eller vidne til vold i alle former, herunder blandt andet fysisk og psykisk misbrug, vold i hjemmet, seksuelt misbrug og udnyttelse, kommerciel udnyttelse, menneskehandel, kønslemlæstelse og æresvold⁵⁰.

Ikke-diskriminering

- Der tilbydes en tværfaglig og tværsektoriel respons til alle⁵¹ børn, som henvises til Barnahus. Evaluering af børnebeskyttelse, efterforskning, medicinsk og psykisk helbreds vurdering, kriseintervention⁵² og opfølgning planlægges og udføres i alle sager;
- Tjenesterne er tilgængelige for alle børn, uanset hvor de bor. Mobile ressourcer og lokale afhøringslokaler anvendes, om nødvendigt, især i forbindelse med den indledende efterforskning, løbende kriseintervention og behandling samt opfølgning;
- Barnahus er til rådighed og tilgængeligt for børn med særlige behov og handicap, så de modtager retfærdig information, vejledning og mulighed for at udtrykke deres synspunkter og dele information i interviews;
- Der tilbydes tolkning til børn og ikke-krænkende omsorgsgivere, om nødvendigt, for at sikre at de modtager

tilstrækkelig information, vejledning og mulighed for at udtrykke deres synspunkter og dele information i interviews.

Standard 4: Børnevenligt⁵³ miljø

Hvad er standarden?

4.1 Sted og tilgængelighed: Barnahus' faciliteter bør være beliggende i en fritliggende bygning i omgivelser børnene er bekendt med såsom et boligområde. Det skal være muligt at komme til stedet med offentlig transport. Stedet skal være tilgængeligt også for børn med handicap og/eller særlige behov.

4.2 Indemiljø: Møbler og materialer er børnevenlige, familievenlige og tilpasset aldersgruppen, især i ventelokalerne. Stedet er fysisk sikkert for børn i alle aldre og i alle udviklingsstadier, herunder for børn med handicap og/eller særlige behov.

4.3 Privatliv: Der er adskilte, lydisolerede og private områder for at sikre privatliv.

4.4 Undgåelse af kontakt med den mistænkte gerningsmand:

Barnahus er indrettet på en måde, som sikrer at man til hver en tid kan undgå kontakt mellem offeret og den påståede gerningsmand.

4.5 Interviewlokalet: Barnahus tilbyder live observering af interviews til medlemmer fra det tværsektorielle team, i et rum adskilt fra interviewlokalet⁵⁴.

Hvorfor skal denne standard imødekommes?

Europæiske retsfor skrifter:

- Interviews finder sted i lokaler udviklet til eller tilpasset dette formål
- Ret til at undgå kontakt mellem offeret og gerningsmanden

Vejledning: Europarådets vejledninger for børnevenlig retfærdighed (2010) Ch. IV.D.5 og CoE Rec. om børnevenlige socialmyndigheder (2011) Ch.IV.B.

Forskning og erfaring: Bygningens placering og indretning er afgørende for at sikre alle børn adgang til tjenesten og sikre deres sikkerhed og privatliv. For at reducere forekomsten af angst og undgå (re)traumatisering, er det vigtigt at tilbyde et sikkert, neutralt og børnevenligt miljø. Et børnevenligt miljø gør det nemmere for børnene at dele deres historie, hvilket er grundlæggende for at garantere deres sikkerhed og beskyttelse, vurdere behovet for fysisk og psykisk behandling og sikre en ordentlig efterforskning og retsproces.

Eksempler på indikatorer og/eller bevis for at standarden efterkommes

Sted og tilgængelighed

- Barnahus befinder sig i et børnevenligt område såsom et boligområde eller et strategisk sted (f.eks. tæt på et hospital);
- Offentlig transport er indenfor gåafstand fra Barnahus;
- Barnahus er udstyret med en rampe eller kørestolslift.

Indemiljø

- Barnet bydes velkommen af et venligt personalemedlem, og bliver tilbudt noget at drikke;
- Genstande, som legetøj, magasiner, bøger, spil og møbler i ventelokalet efterkommer yngre og ældre børns, samt børn med særlige behov eller handicaps, behov;
- Indemiljøet er udviklet ifølge best practice vejledning for tilgængelighed. Der er for eksempel kun én etage eller én elevator, gangene holdes frie og toiletterne er tilgængelige;
- Der udføres regelmæssige sikkerhedsinspektioner.

Privatliv

- Der er adskilte ventelokaler, hvis dette er nødvendigt for at sikre barnets privatliv eller sikkerhed, eller hvis dette, af retsmedicinske årsager, påkræves af ordensmagten;
- Lokalerne er lydisolerede;
- Stedet og skilte dertil er diskrete.

Undgåelse af kontakt med den påtalte gerningsmand⁵⁵

- Påtalte gerningsmænd interviewes og får tilbud om tjenester et andet sted;

- Har den påtalte gerningsmand adgang til samme bygning, er der forskellige indgange og områder for børn og ikke-krænkende familie/omsorgsgivere og for de påtalte gerningsmænd;
- Aftaler med børn og påtalte gerningsmænd planlægges, så de to parter undgår kontakt.

Interviewlokale

- Interview- og observeringslokaler er adskilte men forbundet gennem et samtaleanlæg med lyd og video;
- Observering af interviewet udføres på en skærm i et tilstødende observeringslokale;
- Lokalet er behageligt og børnevenligt. Det er møbleret og indrettet således, at det ikke distraherer;
- Kameraet opstilles, så det følger barnet og fanger håndbevægelser, hvis barnet tegner eller viser noget.

Standard 5: Tværsektoriel sagsstyring⁵⁶

Hvad er standarden?

5.1 Formelle procedurer og rutiner: Tværsektoriel gennemgang og planlægning af sagen er integreret i det arbejde, der udføres af Barnahus og de forskellige instanser, og disse processer formaliseres i gensidigt aftalte procedurer og rutiner.

5.2 Løbende planlægning og gennemgang af sager: Gennemgang af sager og planlægning af møder blandt de relevante instanser finder løbende sted i Barnahus.

5.3 Løbende sagssporing: Barnahus sikrer løbende dokumentering og giver medlemmer af de forskellige instanser adgang til relevante sagsoplysninger, herunder status på sagen inden den lukkes, i overensstemmelse med national lovgivning vedrørende databeskyttelse, privatliv og fortrolighed.

5.4 Støtteperson⁵⁷: En udvalgt oplært person eller et medlem af Barnahus-holdet overvåger den tværfaglige respons for at sikre løbende støtte til og opfølgning med barnet og ikke-krænkende familie/omsorgsgivere.

Hvorfor skal denne standard imødekommes?

Europæiske retsfor skrifter:

- Efterkommelse af det, der er i barnets bedste interesse, er et primært formål med forpligtelserne i direktiverne
- Individuel vurdering af de forskellige børns situationer og den ikke-krænkende families behov
- Tværfaglig/samordning/samarbejde
- Tillidsbestemmelser

Vejledning: FNs Komité om Barnets Rettigheder (CRC) fremhæver effektive procedurer til implementering af barnets ret til beskyttelse mod vold (artikel 19 UNCRC), herunder intersektoriel samordning, hvilket underlægges protokoller og vedtægter for forståelse, såvidt dette er nødvendigt. CRC anfører også at "fagpersoner, der arbejder indenfor børnebeskyttelsessystemet, har behov for at blive uddannet i tværsektorielle Kooperationer og samarbejdsprotokoller". Processen vil omfatte: (a) en partcipatorisk, multidisciplinær vurdering af barnets, omsorgspersoners og familiens behov på kort og lang sigt, der inviterer og vægter såvel barnets synspunkter som omsorgspersoners og familiens; (b) deling af vurderingsresultaterne med barnet, omsorgspersonerne og familien; (c) henvisning af barnet og familien til en række tilbud, der tilgodeser behovene; og (d) opfølgning og evaluering af interventionens tilstrækkelighed. (Generel bemærkning nr. 13). Se også CoE Guidelines for child-friendly justice (CoE-retningslinjer for børnevenlig retfærdighed) (2010) Kap. 4.A.5 og CoE Anbef. Child-friendly social services (Børnevenlige socialforsorg) (2011) Kap. V.E, Hd, og J.

Forskning og erfaring: Tværsektoriel sagsplanlægning understøttet af procedurer og protokoller, er vigtigt for at sikre tværfaglige,

koordinerede, effektive og relevante interventioner foretaget af det tværsektorielle team og de respektive instanser. Sagssporing og gennemgang gør det muligt for teamet i størst muligt omfang og i overensstemmelse med juridiske krav og i barnets bedste interesse, at samle og dele information således at specifikke sager kan konsulteres og genbesøges gennem alle stadier af den efterforskningsmæssige og juridiske process. Sagssporing tillader yderligere det tværsektorielle team at monitorere fremskridt og resultater af sager, som er henvist til tilbuddet. Tilstrækkelig støtte til offeret og opfølgning igennem processen udført af en udpeget fagperson, kan hjælpe med at reducere angst og trauma hos barnet og ikke-krænkende familie/omsorgspersoner. Et afgørende aspekt i støtte til offeret er at sikre, at der er kontinuerlig information tilgængeligt for barnet og ikke-krænkende omsorgspersoner, og at barnets mening tillægges tilstrækkelig hensyn. Ikke-krænkende familier/omsorgspersoner kan behøve vejledning og støtte bedre at kunne hjælpe barnet, forstå den juridiske proces, barnets rettigheder og hvilke behandlinger, der er til rådighed.

Eksempler på indikatorer og/eller beviser på at standarden overholdes

Formelle procedurer og rutiner

- Barnahus har formelle procedurer for sagsbehandling, herunder hvorledes planlægningsmøder, dokumentation og opfølgning udføres;
- En, der understøtter det tværsektorielle team i hvorledes privatliv og data fortrolighed behandles, er iværksat;
- Et system til at evaluere indvirkningen af det tværfaglige respons på barnet er iværksat;

- Sagsgennemgang og planlægning koordineres og fremmes af et udpeget Barnahus personalemedlem;
- Personalet er opmærksom på og har modtaget træning i procedurer og rutiner.

Tværsektoriel planlægning og sagsgennemgang

- Et indledende møde med alle relevante instanser afholdes for at planlægge og koordinere det tværfaglige respons;
- Et opfølgende møde afholdes efter det retsmedicinske interview og lægeundersøgelse, med alle relevante fagpersoner for at dele resultater og planlægge og koordinere fortsatte interventioner;
- Der er regelmæssige møder mellem relevante instanser for at gennemgå sager, udveksle opdateret information og evaluere indvirkningen af den tværfaglige og tværsektorielle intervention;
- Sagsgennemgangen involverer alle instanser på lige basis og er ikke domineret af en instans på bekostning af andre fagområder;
- I tilfælde hvor barnet har indlæringsvanskeligheder eller har specielle behov, konsulteres fagfolk med ekspertise, og helst en som har tidligere kendskab til det pågældende barn, for planlægning af alle tilbud inklusiv retsmedicinsk interview, lægeundersøgelse og terapi.

Kontinuerlig sagssporing

- Barnahus dokumenterer systematisk sagsspecifik information og respekterer altid national lovgivning om databeskyttelse, privatliv og fortrolighed. Information, som indsamles, omfatter men er ikke begrænset til: offerets og familiens demografi, retsmedicinske interviews og tilstedeværelse ved

retsmedicinske interviews, antal afholdte tværfaglige sagsgennemgangs-møder, repræsentation af instanser ved disse møder, terapeutiske rapporter og lægerapporter, hvor muligt. 58

Støtteperson

- Barnet og omsorgspersoner modtager kontinuerlig støtte og regelmæssig information gennem hele den efterforskningmæssige og juridiske process;
- Opfølgning, efter at den juridiske process og behandling er afsluttet, organiseres i overensstemmelse med barnets og familien/omsorgspersoners behov⁵⁹;
- En udpeget, trænet person eller medlem af det tværsektorielle team monitorerer den tværfaglige respons, for at sikre en kontinuerlig støtte og opfølgning med barnet og ikke-krænkende familie/omsorgspersoner;
- Hvis rollen som støtteperson/koordinator udføres af en autoritet, der ikke er tilstede i tilbuddet, er et teammedlem i tilbuddet ansvarlig for at interagere med denne autoritet og sikre tilstrækkelig kommunikation og opfølgning.

Regulering af udveksling af information i Barnahus Dansk Lov

Under overvejelserne af en sag, hvor et børnehus bliver brugt, cf. sektion 50a, kan personalet i børnehuset, politiet og anklagemyndigheden, såvel som sundhedsmyndigheder, autoriseret sundhedspersonale og kommunale myndigheder, som løser opgaver indenfor socialt dårligt stillede børn- og ungeområdet, gensidigt udveksle information om strengt private aspekter vedrørende barnets eller den unges personlige og familie-relaterede omstændigheder, hvis

en sådan udveksling af information skønnes nødvendig med barnets eller det unge menneskes sundhed og udvikling for øje.” 50.1 (c) Konsolideret vedtægt om socialforsorgen (Consolidation Act on Social Services)

Roller og funktioner hos de respektive instanser på det tværsektorielle møde – Barnahus Linköping

Barnahus

Leder det tværsektorielle møde. Ansvarlig for at sikre, at en fælles vurdering udfærdiges ved mødet baseret på information fra de respektive instanser. Ansvarlig for at sikre, at der er enighed mellem instanserne om kontinuerlig sagsplanlægning. Virker som sekretær for styregruppen og formidler mødenotater til de deltagende instanser.

Pædiatrisk afdeling på hospitalet

Bidrager med lægelig ekspertise. Laver en indledende vurdering af behovene for lægeundersøgelse. Deler information om eventuelt tidligere kendskab til barnet.

Børne- ungdomspsykiatrien

Bidrager med børnepsykiatrisk ekspertise. Laver en indledende vurdering af sagen i forhold til behov for krisehjælp og terapeutiske interventioner. Deler information om eventuelt tidligere kendskab til barnet.

Politi og anklager

Bidrager med efterforskningsekspertise og juridisk ekspertise. Laver en indledende vurdering af, om der er behov for efterforskning.

Sociale myndigheder

Bidrager med psykosocial ekspertise. Laver en indledende vurdering af sagen i forhold til beskyttelses-anliggender og interventioner vedrørende barnet. Deler information om eventuelt tidligere kendskab til barnet.

Fast dagsorden for det tværsektorielle møde i Stockholm Barnahus

Introduktion og ramme for mødet

- Introduktion af deltagere: Navn og instans
- Dokumentation fra mødet: Fælles notater fra mødet eller hver instans separat
- Fortrolighedshensyn: er nogen af de deltagende instanser bundet af fortrolighed - kort information

Formål med mødet

- Udveksling af information og fælles planlægning
- Sikring af at barnets perspektiv og bedste interesse er de primære hensyn
- Afgøre specifikt formål relateret til sagen

Baggrund og tidligere kendskab til sagen

- Sociale myndigheder: Tidligere undersøgelse om vold i hjemmet - hvornår
- Tidligere interventioner og resultater
- Politi/Anklager: Findes der tidligere politirapporter vedrørende et familiemedlem, for eksempel i forbindelse med vold, stofmisbrug eller anden alvorlig kriminalitet?

- Gennemgang af potentielle sagsjournaler fra børnebeskyttelse-teamet og børne- og ungdomspsykiatrien

Forudgående planlægning af det retsmedicinske interview

- Hvilke handlinger har de respektive instanser udført siden politirapporten blev lavet?

Planlægning af dagen for det retsmedicinske interview:

- Dato og tid
- Juridisk repræsentant og en person, som barnet kender og, som vil ledsage barnet til Barnahus
- Specifikke karaktertræk og barnets situation som sprog, specielle behov og hjemlig situation
- Tilstedeværelse af børne- og ungdomspsykiatrien i observationsrummet

Planlægning efter det retsmedicinske interview - ting at overveje i forvejen

- Børnebeskyttelses-vurdering - forskellige scenarier
- Hvordan bliver barnets omsorgsperson informeret?
- Planlægning af barnets mulige genforening med forældre/omsorgspersoner efter interviewet
- Anklagers og politiets tanker om næste skridt
- Kriseintervention
- Lægeundersøgelse
- Hvem giver barnet information om beslutninger og handlinger - CRC art 12

Andre spørgsmål

- Findes der søskende, som måske har været vidne til volden?
- Andet, inklusive muligt behov for tolkning

Sammenfatning af det tværsektorielle møde

- Sammenfatning af mødet
- Hvis ændringer i planlægningen er nødvendige, skal alle instanser informeres

Standard 6: Retsmedicinske interviews⁶⁰

Hvad er standarden?

6.1 Evidensbaseret praksis og protokoller: Retsmedicinske interviews udføres i henhold til evidensbaseret praksis og protokoller, som sikrer kvaliteten og kvantiteten af de indsamlede beviser. Hovedformålet med interviewet er at undgå (re)traumatisering og at frembringe barnets utvungne beretning så detaljeret som muligt, imens regler om beviser og forsvarets rettigheder overholdes.

6.2 Specialuddannet personale: Retsmedicinske interviews udføres af specielluddannet personale, som modtager løbende træning i at udføre retsmedicinske interviews.

6.3 Lokation og optagelse: Retsmedicinske interviews udføres i Barnahus. Interviews både audio- og videooptages, for at undgå gentagne interviews udført af forskellig fagpersoner, som skal have adgang til barnets afdækning.

6.4 Tværfaglig og tværsektoriel tilstedeværelse: Det retsmedicinske interview udføres af en enkelt fagperson. Alle relevante medlemmer af det tværfaglige og tværsektorielle team kan observere det retsmedicinske interview; enten live i et tilstødende rum eller fra en optagelse. Der findes et system til interaktion mellem interviewer og observatørerne således, at spørgsmål kan stilles til barnet via intervieweren.

6.5 Respekt for den anklagedes ret til en retfærdig rettergang og "equality of arms": Foranstaltninger, som tillader forsvaret at stille spørgsmål til børneofferet/vidnet via den retsmedicinske interviewer er iværksat. Hvis den anklagede person har juridisk ret til at observere barnets vidnesbyrd, sker dette via audio-visuel transmission for at undgå potentiel kontakt mellem den anklagede og barnet.

6.6 Tilpasset barnet: Interviewet tilpasses barnets alder, udvikling og kulturelle baggrund og tilgodeser specielle behov, herunder tolkning. Dette kan indbefatte minimering af interviewets længde, at tillade pauser og muligvis afholde interviewet over mere end en session. Antallet af interviews begrænses til det minimum nødvendige i forhold til den efterforskningen. Den samme fagperson afholder interviewet i fald flere interviews er nødvendige. Alle arrangementer udføres i barnets interesse, som i nogle tilfælde kan omhandle afholdelse af flere interviews og/eller udskiftning af fagpersonen, som interviewer barnet.

Hvorfor skal denne standard overholdes?

Europæiske retsforskrifter:

- Forelæggelse af oplysninger
- Ret til tolkning og oversættelse
- Tilpassede procedurer i efterforskninger og juridiske procedurer omhandlende børn
- Interviews finder sted, om nødvendigt, i lokaler, der er indrettet eller tilpasset til dette formål
- Interviews afholdes af eller gennem fagpersoner, der er trænet til dette formål

- Hvis muligt og hensigtsmæssigt, afholder de samme personer alle interviews med børn
- Interview af ofre for seksuel vold, kønsbaseret vold eller vold i nære forhold foretages af en person af samme køn som offeret
- Antallet af interviews begrænses mest muligt, og interviews foretages kun, hvis det er strengt nødvendigt for den pågældende efterforskning og straffesag
- Alle interviews med et barneoffer eller barnevidne kan audio- og videoptages og disse optagelser kan bruges som bevis under straffesagen
- Mulighed for at bestemme at barneofret kan høres i retslokalet uden at være til stede ved hjælp af hensigtsmæssige kommunikationsteknologier
- Ret til at undgå kontakt mellem offeret og gerningsmanden
- Træning & værktøj
- Tværfaglighed/koordinering/samarbejde

Vejledning: FNs Børnerettighedskomité (CRC) understreger at "Efterforskning af voldsepisoder, uanset om de rapporteres af barnet, en repræsentant eller udenforstående, skal udføres af kvalificerede fagpersoner, som har modtaget rolle-specifik træning, og kræver en børnerettigheds-baseret og børnenfølsom tilgang. Rigoristiske men børnenfølsomme efterforskningsprocedurer vil hjælpe med at sikre, at vold er korrekt identificeret og at beviser leveres til administrative, civile, børnebeskyttelses- og efterforskningsaktiviteter. Den yderste forsigtighed skal udvises for at undgå at udsætte barnet for yderligere skade gennem efterforskningsprocessen. For at opnå dette, skal alle parter opfordre barnet til at give udtryk for sin mening og at tillægge denne behørig vægt." (UNCRC Generel bemærkning nr

13). CRC udtaler desuden, at når et barns rettigheder krænkes "Skal lande være særlig opmærksomme på, at der er effektive børnefølsomme procedurer til rådighed for børn" (Generel Kommentar nr 5) Ydermere opfordrer de landes partier "til at vedtage og implementere regler og procedurer for børneofre for fysisk vold, sexuel misbrug eller anden voldsom kriminalitet, idet der sikres, at gentagelse af vidnesbyrd undgås for at reducere retraumatisering, ved at bruge video-optagede interviews " (General Day of Discussion on the right of the child to be heard/Generel dag for diskussion om et barns ret til at blive hørt). Se også CoE retningslinier for børnevenlig retspleje kap. IV.D.6 og the EC Reflection paper (Europa Kommissionens betænkning) foreslår 10 principper til integrerede børnebeskyttelses-systemer, Europa-Kommissionen, for eksempel principper 1, 2 og 6.

Forskning og erfaring: Forskning har vist at gentagne interviews kan være meget traumatiserende for barnet og at retraumatisering kan være mere skadeligt for barnet end selve misbruget. Der skal derfor gøres særlige tiltag for at sikre at børn får muligheder for at afgive forklaring under følelsesmæssige og fysisk sikre og befordrende omstændigheder. Forskning har også vist at gentagne interviews foretaget af personer uden special træning i retsmedicinske interview, kan fordreje barnets beretning om det hændte, for eksempel ved at stille ledende spørgsmål. Retsmedicinske interviews skal overholde kravene om bevisregler og respektere forsvarets rettigheder, således at de indsamlede beviser er gyldige i retten.⁶¹

Eksempler på indikatorer og/eller beviser på at standarden overholdes⁶²

Bevis-baseret praksis og protokoller

- Bevis-baserede protokoller, som NICHD eller NCAC, bruges til alle retsmedicinske interviews og uddybende interviews;
- Interviewerne modtager træning i brug af bevis-baseret praksis og protokoller;
- Beviser indsamlet af retsmedicinske interviewere er konsekvent anerkendt som gyldige i retten.

Specialiseret personale

- Retsmedicinske og uddybende interviews udføres kun af specialiseret personale;
- Personalet modtager løbende træning i at afholde retsmedicinske interviews;
- Personalet modtager løbende vejledning, supervision og rådgivning, inklusiv fagfællers vurdering (se også standard 9).

Lokation og optagelse

- Der findes specielle børnevenlige interviewrum i Barnahus;
- Interviewrummene er udstyret med kamera og lyd system, som muliggør optagelse af høj kvalitet og live-gengivelse af det retsmedicinske interview;
- Alle interviews, både audio og video, optages;
- Optagelser af interviews opbevares et sikkert sted med begrænset adgang.

Tværfaglig og tværsektoriel titilstedeværelse

- Interviews udføres rutinemæssigt af en enkelt fagperson, mens relevante fagpersoner observerer fra et andet rum;

- Der findes faciliteter i et andet rum, hvor man kan observere interviews på en skærm;
- Der findes faciliteter således, at en observatør kan kommunikere med interviewerens gennem en øresnegl, hvis nødvendigt;
- Retsmedicinske interviewere bør trænes i, hvorledes oversættelse bruges under et interview;
- Intervieweren forklarer, for barnet og oversætteren, oversætterens rolle. Intervieweren vurderer hvorvidt oversætteren bør være med via telekommunikation eller være til stede i rummet samt oversætterens placering i rummet. Tolkningen tjekkes af en anden tolk for at sikre nøjagtighed;
- Uddybende interviews med uledsagede asyl-søgende børn observeres af de relevante immigrations-myndigheder; barnets værge og andre relevante fagfolk;
- En tjekliste vejleder observatør-teamet og sikrer at alle kender deres roller og ansvar;
- Det er ikke tilladt den ikke-krænkende familie eller omsorgsperson at observere det retsmedicinske interview.

Tilpasset barnet

- Antallet af interviews begrænses til det absolutte minimum nødvendige af hensyn til den strafferetslige efterforskning;
- Den samme fagperson foretager interviewene i fald flere interviews er nødvendige;
- Interviewet tilpasses den enkeltes situation og karakteristika i forhold til alder, udvikling, sproglige, kognitive og sociale niveau, kulturelle baggrund, følelsesmæssig tilstand;
- Specielle behov undersøges og opfyldes;

- Oversættelse tilbydes om nødvendigt.

Den anklagedes ret til en retfærdig retssag og "equality of arms" respekteres:

- Forsvarsadvokaten tilbydes mulighed for at stille spørgsmål til barnet efter forklaringen, eksempelvis ved et andet interview med barnet;
- Hvis der anmodes om et andet interview, må det kun indeholde supplerende spørgsmål og ikke en gentagelse af spørgsmål fra det første interview;
- Hvis et andet interview er ønsket, skal det udføres af samme fagperson, som holdt det første interview;
- Den tiltalte gerningsmand har ikke adgang til Barnahus' lokaliteter, men kan få lov at observere interviewet gennem audio-video transmission.

"De forventer at børn svarer på ubehagelige spørgsmål, og de spørger med deres officielle toneleje, som får børn til at føle sig utilpasse og gør det sværere at svare" -15-årig pige, offer, seksuelt misbrug

"Disse mennesker, som afholder interviews. Jeg synes de er de aller vigtigste - de bør være rolige og venlige. Det er det vigtigste" -16 årig dreng, offer, vold i hjemmet

"De bør ikke torturere barnet med at skulle fortælle historien så mange gange... Meget torturerende. Men bare fortælle det en gang, tror jeg, for eksempel... Direkte til en psykolog, som fortæller det til en efterforsker, fortælle til nogen, og så skulle de overflytte al vidnesbyrd til dommeren og barnet skal ikke kaldes ind igen. Og i værste fald, at

barnet skal fortælle til dommeren... Men ikke i retten." -14 årig pige, offer, sexuel misbrug

"Det var ubehageligt for mig, at jeg skulle genfortælle flere gange, hvad der var sket - politiet, efterforskere, indledende eftersforskere måske, jeg ved ikke, hvad de præcist var, men det var ubehageligt, at jeg skulle genfortælle det samme mere end én gang." -16 årig dreng, offer og vidne, sexuel misbrug⁶³

Standard 7: Lægeundersøgelse

Hvad er standarden?

7.1 Evaluering: Lægelige evalueringer og/eller retsmedicinske evalueringer foretages løbende i Barnahus' lokaliteter af specialiseret personale ⁶⁴.

7.2 Behandling: Lægebehandling udføres i Barnahus' lokaliteter (medmindre presserende eller komplicerede sager kræver specielle indgreb i et hospitals-regi, som ambulante eller indlagt).

7.3 Personale: Lægeundersøgelsen foretages af specielt uddannet personale, som er trænet i at genkende indikatorer på fysisk, sexuel og følelsesmæssig misbrug samt forsømmelse af børn.

7.4 Sagsgennemgang og planlægning: Lægeligt personale er tilstede ved evaluerings- og planlægningsmøder om nødvendigt.

7.5 Information og barnets deltagelse: Børn og familie/omsorgsperson modtager tilstrækkelig information vedrørende tilgængelige og nødvendige behandlinger og har indflydelse på tid, sted og interventioner.

Hvorfor skal denne standard overholdes?

Europæiske lovbestemmelser:

- Hensyntagen til barnets synspunkt
- Forelæggelse af oplysninger
- Ret til tolkning & oversættelse
- Bistand og assistance tilbydes
- Individuel vurdering af barnets omstændigheder og ikke-krænkende familemedlemmers behov
- Trænede fagpersonale involveres i psykosocial vurdering, retsmedicinsk interview og fysisk undersøgelse/ Træning og Værktøjer
- (Retsmedicinske) Lægeundersøgelser holdes på et minimum

Vejledning: FNs Børnerettighedskomité (CRC) har understreget, at forskellige typer af støtte til offeret, inklusiv lægelig, psykologisk, social og retslige tilbud, skal gøres tilgængelige for barnet og de ikke-krænkende omsorgspersoner og andre familiemedlemmer. CRC anbefaler også opfølgning og langtidsinterventioner. Støtte til offeret bør afgøres gennem en tilgang med mulighed for individuel deltagelse og unødigt forsinkelse skal undgås. Man bør være speciel opmærksom på at barnet giver udtryk for sine synspunkter, som herefter vægtes passende (CRC Generel kommentar nr 13). CRC understreger endvidere måder at fremme fysisk og psykisk bedring hos voldsofre, inklusiv lægelige tilbud (CRC Generel kommentar nr 13). Se også CoE retningslinier om børnevenlig sundhedspleje (2011) Ch. IV.19

Forskning og erfaring: Lægeundersøgelse af ethvert barn vil øge den diagnostiske sikkerhed i de enkelte sager. Multiple former for misbrug og forsømmelse forekommer nogen gange samtidigt, nogle af disse former kan nemt forblive uopdagede uden en lægeundersøgelse.

Eksempler på indikatorer og/eller beviser på at standarden overholdes

Evaluering og behandling

- Lægeundersøgelse, behandling og eventuel henvisning til specialiseret behandling er en del af Barnahus' tilbud;
- Lægelige evalueringer og/eller retsmedicinske evalueringer foretages rutinemæssigt i Barnahus' lokationer
- Lægebehandling udføres på Barnahus' lokaliteter om nødvendigt;
- Barnahus samarbejder med et lokalt hospital med henblik på henvisning af relevante sager til yderligere evaluering og behandling, inklusive hastesager eller komplicerede sager, der kræver specielle indgreb i et hospitals-regi, som ambulante eller indlagt, så vel som at hospitaler henviser foruroligende sager til andre.

Personale

- Den lægelige evaluering og behandling i Barnahus udføres af en børnelæge, gynækolog, retsmediciner eller specialsygeplejerske med træning i børne-mishandling og forsømmelse, afhængigt af barnets behov;
- Personalet er kompetent til fotodokumentation af skader og læsioner på offerets krop;

- Personalet har tilgang til og er kompetent i brugen af udstyr til børnevenlig almen og genital undersøgelse i Barnahus (f.eks. video-kolposkop til undersøgelse af sexuel misbrug og et høj-kvalitets kamera til undersøgelse af fysisk misbrug). Hvis dette udstyr ikke forefindes, henvises barnet til en klinik, som kan udføre undersøgelsen med det samme.

Sagsgennemgang og planlægning

- Sundhedsfagligt personale er tilstede i det forum, der gennemgår og planlægger sager ved den indledende vurdering og opfølgende møder om nødvendigt.

Information og barnets deltagelse

- Børn og omsorgspersoner modtager tilstrækkelig information om undersøgelse og tilgængelig behandling;
- Barnahus er åbent for barnets synspunkter vedrørende undersøgelse og behandling og tilægger dem værdi.

Standard 8: Terapeutiske ydelser

Hvad er standarden?

8.1 Vurdering og behandling⁶⁵: Vurdering og behandling er rutinemæssigt tilgængelig for børneofre og -vidner, som er henvist til Barnahus.

8.2 Personale: Psykisk helbredsytelser og behandling tilbydes af fagpersoner med specialiseret træning og ekspertise.

8.3 Information og barnets deltagelse: Børn og familie/omsorgsperson modtager tilstrækkelig information vedrørende behandlingstilbud og har indflydelse på tid, sted og aftaler.

8.4 Krisehåndtering: Barnahus har en klar organisatorisk struktur og fastansat personale, som rutinemæssigt tilbyder krisestøtte til barnet og ikke-krænkende familiemedlemmer/omsorgspersoner om nødvendigt.

Hvorfor skal denne standard overholdes?

Internationale og europæiske juridiske forpligtelser: FN

konventionens artikel 39 om børns rettigheder (UNCRC) kræver, at politiske partier træffer alle passende foranstaltninger til at fremme fysisk og psykisk bedring og social reintegration af ethvert barn, som har været offer for enhver form for forsømmelse, udnyttelse, eller misbrug [...].

Europæiske lovbestemmelser:

- Tage passende højde for levering af information vedrørende barnets synspunkter
- Ret til tolkning & oversættelse
- Bistand og assistance tilbydes
- Individuel vurdering af barnets omstændigheder og ikke-krænkende familiemedlemmers behov
- Trænede fagpersonale inddrages i psykosocial vurdering, retsmedicinsk interview og fysiske undersøgelser/træning og værktøjer

Vejledning: FNs Børnerettighedskomité (CRC) har understreget, at forskellige typer af støtte til offeret, inklusiv lægelig, psykologisk, social og retslige tilbud, skal gøres tilgængelige for barnet og de ikke-krænkende omsorgspersoner og andre familiemedlemmer. CRC anbefaler også opfølgning og langtidsinterventioner. Støtte til offeret bør afgøres gennem en deltagende tilgang og bør ikke være genstand for unødigt forsinkelse. Man bør være speciel opmærksom på at barnet giver udtryk for sine synspunkter, som herefter vægtes passende (CRC Generel kommentar nr 13). CRC har også understreget, at behandling "er en af mange ydelser, der er nødvendige for at "fremme fysisk og psykisk helbredelse og social

reintegration" for børn, der har oplevet vold. Ifølge UNCRC artikel 39 skal denne behandling foregå " i et miljø, som plejer sundhed, selv-respekt og værdighed hos barnet". Speciel opmærksomhed skal gives til at invitere og tilføje barnets synspunkter værdi. CRC understreger også, at tilbuddene bør inkludere ikke-krænkende familier (CRC Generel kommentar nr 13) Se også CoE Retningslinier for børnevenlig retfærdighed (2011) Ch. V.J.; CoE Rec om børnevenlige sociale myndigheder (2011) Ch. IV.B, V.E.1-3 og; EC betænkning, som foreslår 10 principper for integrerede børnebeskyttelses-systemer, principper 1 og 6.

Forskning af erfaring: Effektiv behandling af barnet og om nødvendigt de ikke-krænkende familiemedlemmer/omsorgspersoner, kan minimere de negative sociale, følelsesmæssige og udviklingsmæssige påvirkninger fra barnets traume. At undgå unødvendig forsinkelse er centralt i at sikre effektiv behandling, og børn og ikke-krænkende familiemedlemmer/omsorgspersoner, som har brug for behandling bør derfor tilbydes terapeutisk/psykisk helbredsbehandlinger hurtigst muligt.

Eksempler på indikatorer og/eller beviser på at standarden overholdes

Vurdering og behandling

- Psykiske helbreds-vurderinger udføres rutinemæssigt i Barnahus baseret på validerede instrumenter og spørgeskemaer. Vurderingerne ligger til grund for udførelsen af en bevis-baseret og traume-informeret behandlingsplan;
- Behandling tilpasses barnets individuelle karakteristika, alder, udvikling, sproglige, kognitive og sociale niveau, kulturelle baggrund, følelsesmæssige tilstand;
- Den første formelle terapisesession starter hurtigst muligt *efter* det retsmedicinske interview for at undgå at påvirke barnets forklaring. Hvis presserende interventioner er påkrævet tilbydes behandling, der tager hensyn til det retsmedicinske⁶⁶;
- Om nødvendigt tilbydes børn kortsigtet eller langsigtet behandling. Hvis Barnahus ikke tilbyder langsigtet behandling, henvises barnet til et andet terapeutisk/psykologisk tilbud, som tilbyder langsigtet behandling;
- Vurdering og behandling er aldrig betinget af offerets vilje til at samarbejde i en efterforskning, retsforfølgelse eller retssag.

Personale

- Personalet, som giver pleje ifm. psykisk helbred, har modtaget specialiseret træning i vurdering og behandling af børneofre og -vidner til vold;
- Personalet har løbende adgang til træning, vejledning, supervision og rådgivning.

Information og barnets deltagelse

- Børn og ikke-krænkende forældre/omsorgspersoner tilbydes rutinemæssigt information om, hvilke behandlingstilbud der findes;
- Børn og ikke-krænkende forældre/omsorgspersoner har mulighed for at påvirke behandlingsplanen, inklusiv tid, sted og bestilling;
- Information og behandling gøres tilgængeligt i et sprog, som børn og familie/omsorgsperson kan forstå;
- Speciel indsats for at sikre at støtten til offeret opfylder barnets og familie/omsorgspersoners specielle behov, inklusive børn med handicap.

Krisehåndtering

- Der er en klar organisationsstruktur og fastansat personale, som er trænet i krisehåndtering i Barnahus;
- Krisestøtte tilbydes rutinemæssigt i Barnahus til alle børn og ikke-krænkende familiemedlemmer/omsorgspersoner, som har behov for det.

Standard 9: Kapacitetsopbygning

Hvad er standarden?

9.1 Træning af fagpersonale: Medlemmerne af Barnahus-teamet og involverede instanser tilbydes regelmæssig træning indenfor deres specifikke ekspertise-område og tilbydes også træning i tværgående emner og tværsektorielt samarbejde.

9.2 Vejledning, supervision, rådgivning: Barnahus-teamets medlemmer har løbende adgang til vejledning, supervision, rådgivning og samtaler med ligestillede i relation til individuelle sager og til at håndtere faglige og personlige følelsesmæssige byrder, udfordringer og etiske dilemmaer ved at arbejde med børneofre og -vidner til vold.

Hvorfor bør disse standarder mødes?

Europæiske lovbestemmelser:

- Forhør foretages af eller via fagfolk trænet til dette formål
- Bestemmelse for assistance og støtte
- Medvirken af fagpersoner trænet i psykosocial vurdering, retsmedicinsk forhør og fysiske undersøgelser/træning og værktøjer

Vejledning: Børnekonventionen understreger brede uddannelsesmål, inklusiv en tilgang til barnets rettigheder i Børnekonventionen artikel 19. Fagfolk bør forsynes med "indledende og løbende generel og rolle-specifik træning (inklusiv tværsektorielt, hvor det er nødvendigt)" Børnekonventionen siger også, at "Fagfolk, som arbejder indenfor børnebeskyttelsessystemet, skal trænes i tværsektorielt samarbejde og protokoller for samarbejde" (Børnekonventionel paragraf 13). Se også Børnekonventionens Guide til Børnevenlig Retfærdighed (2011); Børnekonventionens anbefalinger om børnevenlige sociale myndigheder (2011) og; Den Europæiske Kommission foreslår 10 principper for et integreret system til beskyttelse af barnet.

Forskning og erfaring: Specialiseret og trænet personale understreges som en nøgleindikator i diverse standarder i dette dokument. Kontinuerlig træning og undervisning af professionelle tilknyttet til Barnahus er vigtigt for at sikre kvalificeret personale og en høj standard af den service som stilles til rådighed. Fælles træning kan hjælpe med at forbedre tværfagligt og tværsektorielt samarbejde ved f.eks. at bygge en fælles forståelse og konsensus samt en bedre forståelse af de respektive instansers roller og ansvar. For at kunne garantere professionel adfærd, interventioner af høj kvalitet og for at beskytte personalet fra at brænde ud, er det nødvendigt at personalet har adgang til regelmæssig individuel og gruppevejledning, supervision, rådgivning og peer review.

Eksempler på indikatorer og/eller bevis på at standarderne bliver mødt

Træning af fagfolk

- Der er en klar plan for udvikling af kompetencer og efteruddannelse af personale, som arbejder med børn i Barnahus⁶⁷;
- Barnahusets personale har individuelle træningsplaner, som er fuldt implementeret og gennemgås regelmæssigt;
- Medlemmerne af det tværfaglige team tilbydes regelmæssig fælles træning og kapacitetsopbyggende aktiviteter, f.eks. inden for tværfaglige problematikker og samarbejde.

Vejledning, supervision, rådgivning

- Medlemmerne af Barnahus-teamet har adgang til både individuel- og grupperådgivning, supervision og professionel vejledning;
- Medlemmerne af Barnahus-teamet har adgang til individuelle- og grupperådgivning relateret til individuelle sager og til at tale om professionel og personlig følelsesmæssig belastning, udfordringer og etiske dilemmaer ved at arbejde med børneofre og vidner til vold.

Standard 10: Forebyggelse: Informationsdeling, bevidstgørelse og ekstern kompetenceopbygning

---

Hvad er standarden?

10.1 Dataindsamling, informationsdeling and bevidstgørelse:

Aggregeret og opdelt data/statistik samles og deles med relevante interessenter, inklusiv beslutningstagere, akademikere, børnepersonale, og den bredere offentlighed for at skabe bevidsthed om vold mod børn, og den rolle MD/IA-svar spiller for at lette forskning og støtte evidensbaseret lovgivning, politik og procedurer.

10.2 Ekstern kompetenceopbygning: Barnahus tilbyder målrettet handling for at øge kompetence og viden blandt professionelle, som arbejder for og med børn, ved f.eks. at organisere studiebesøg, informationsmøder, forelæsninger og fremstilling af skriftligt materiale.

Hvorfor bør disse standarder mødes?

Europæiske lovbestemmelser:

- Nødvendige foranstaltninger til beskyttelse af privatlivet, identiteten og billeder af børneofret og for at forhindre den offentlige formidling af enhver information, der kunne føre til deres identifikation.
- Træning og værktøjer
- Data og overvågning
- Bevidstgørelse
- Forebyggelse

Vejledning: Børnekonventionen tilskynder åben diskussion om vold, inklusiv inddragelse af medierne og civilsamfundet. Statslige grupper af Børnekonventionen bør yderligere etablere "omfattende og pålidelige nationale dataindsamlingsystemer for at sikre systematisk overvågning og evaluering af systemer (konsekvensanalyse), tjenester, programmer og resultater". Instanser for børneofre og -vidner til vold kan bidrage med vigtig input til indsamling af data. (Børnekonventionen generel bemærkning nummer 13). Se også Europæisk Kommissions artikel, som foreslår 10 principper til at integrere børnebeskyttelsessystemer, inklusiv principper 3, 5, 6, 9

Forskning og erfaring: Opsøgende arbejde, som kan involvere deling af generel og specifik data, statistik og information om vold mod børn og give information om tilstrækkelig forebyggelse og respons, kan tjene som en vigtig forebyggende foranstaltning. Ekstern bevidstgørelse og kompetenceudvikling kan hjælpe med at opbygge offentlig bevidsthed og støtte, forbedre professionelles kompetencer og forbedre støtte fra tværfaglige og tværsektorielle instanser blandt

beslutningstagere og lovgivere. Arbejde med medier kan være et vigtigt værktøj til at række ud og informere et bredere publikum. I alt arbejde med medierne skal der være tilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger til beskyttelse af barnets identitet og interesser.

Eksempler på indikatorer og/eller bevis på at standarderne bliver mødt

Børnesikringsforanstaltninger

- Foranstaltninger til at sikre børnene og beskytte deres privatliv og data i den kontekst alt opsøgende arbejde laves, inklusiv sikker opbevaring og begrænset adgang til data;
- Etiske retningslinjer for involvering af medierne er på plads og implementeret;
- Retningslinjer for passende, relevant og etisk involvering af Barnahus i bevidstgørelse, kompetenceopbygning og bidrag til kampagner, studier, forskning, konsultationer er på plads og konsekvent implementeret;
- Barnahuspersonalet er opmærksomme på og har modtaget træning i relevante etiske retningslinjer.

Bevidstgørelse og kompetenceopbygning

- Studiebesøg for professionelle, beslutningstagere, akademikere, medier og andre relevante interessenter organiseres af Barnahus;
- Barnahuset tilbyder forelæsninger, træning, workshops til professionelle og studerende;
- Barnahuset bidrager til offentlige kampagner, hvor det er passende.

Indsamling af data og forskning

- Et system til indsamling af data er på plads og bruges systematisk til indsamling af relevant opdelt data;
- Barnahuset bidrager til forskning, studier, undersøgelser og konsultationer med nøje overvejelse af etiske forpligtelser.

Medier

- Medie-arbejde, med det formål at støtte forebyggelse og bevidstgørelse hos offentligheden, er et formelt aspekt af instansens funktioner i de relevante medarbejders jobbeskrivelse.
- Relevante Barnahusmedarbejdere gives muligheder for medietræning.

Sammenkædningsbestemmelser, lovmæssige forpligtelser og det europæiske Barnahus standarder: Oversigt

---

Tabellen på de følgende sider viser forholdet mellem de europæiske Barnahus standarder og centrale juridiske forpligtelser angivet i tre europæiske retslige redskaber:

Europarådets konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug fra 2010 (Lanzarote Konventionen), Eu direktivet fra 13. december 2011 om bekæmpelsen af seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug af børn og børneporno (Direktivet om seksuelt misbrug af børn) og EU direktivet fra 25. oktober 2012, som oprettede minimumstandarder om rettigheder, støtte og beskyttelse af ofre af forbrydelser (Direktivet om ofrets rettigheder).

Den første kolonne i tabellen (Barnahus-standarder) viser listen over de europæiske Barnahus-standarder.

Den anden kolonne (Relevante juridiske forpligtelser) indikerer de juridiske forpligtelser, som er mest relevante for hver standard. De juridiske forpligtelser stammer fra en PROMISE-ramme for juridiske forpligtelser. Rammerne blev udviklet i et PROMISE-kompendium for lov og vejledning⁶⁸ for at angive de vigtigste forpligtelser over for ofre for kriminalitet og deres involvering i kriminelle sagsanlæg. Denne ramme blev brugt til at oprette profiler af de relevante love med hensyn til disse nøgleforpligtelser.

Den tredje kolonne i denne tabel (Juridiske instrumenter) indikerer de specifikke artikler i de tre europæiske juridiske redskaber, angivet tidligere, som forholder sig til de relevante forpligtelser. Denne kolonne refererer også til sagsfremstillinger i disse juridiske redskaber, som angiver vigtig fortolkende vejledning om juridiske forpligtelser.

Lær mere

Den fulde tekst om sagsfremstillingerne og artiklerne i de respektive juridiske redskaber kan findes i den fulde version⁶⁹ af dette dokument eller i PROMISE-kompendiet om lov og vejledning⁷⁰

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
1.1 Barnets bedste interesse	At sikre barnets tarv er den primære betragtning i anvendelsen af forpligtelserne fra direktiverne.	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstilling 14, Artikel 1.2</p> <p>Seksuelt misbrug af børn: Sagsfremstilling 2, 6, 30, Artikel 18.1</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 30.1</p>	Henvisningerne til sagsfremstillinger og artikler henviser til generelle forpligtelser for at sikre barnets tarv. Se Standard 1.2, 1.3, 4-10 for specifikke juridiske forpligtelser relateret til en bestemt praksis.
1.2. Rettighed til at blive hørt og til at modtage informationer	Under behørig hensyntagen af barnets synspunkter	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstilling 14, 42, Artikel 1. 2; 10.1</p> <p>Direktiv om seksuelt misbrug: 19.3</p> <p>Lanzarote-konventionen: Art. 14.1, 31.1</p>	Se også standard 6, retsmedicinske forhold vedrørende rettigheden til at blive hørt under efterforskninger. Se også standarder 7 og 8.
	Forelæggelse af informationer	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstilling 21, 26, 30, 31, Artikel 1.1; 3; 4; 6</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 31.1 a, b, 31.2, 31.6</p>	Se også standarder 6, 7 og 8.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
<i>fortsat. 1.2. Ret til at blive hørt og modtage oplysninger</i>	Ret til tolkning og oversættelse	Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstilling 34, 36, Artikel 5.2-3; 7.1- 7.8 Lanzarote-konventionen: Artikel 31.6.	Se også standard 6 og 8. Artikel 31.6 af Lanzarote-konventionen er inkluderet her på grund af dets reference til information, som leveres på et sprog, som barnet kan forstå.
	Muligheden for at barneofret bliver hørt via brug af passende kommunikationsteknologier	Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 23.3 (a) (b) Direktiv om seksuelt misbrug: Artikel 20.5 (b) Lanzarote-konventionen: Artikel 36.2 b	Se også standard 6.
1.3. Forhindrer unødige forsinkelse	Ingen ubegrundet forsinkelse mellem rapportering af fakta og forhør	Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 20. (a) Direktiv om seksuelt misbrug af børn: Artikel 20.3 (a) Lanzarote-konventionen: Artikel 30.3, Artikel 35.1.a.	Referencer til sagsfremstillinger og artikler er inkluderet her, hvor der er specifikke referencer, som relaterer til forebyggelse af unødige forsinkelse.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
<i>fortsat. 1.3. Forhindring af unødvendig forsinkelse</i>	Individuel vurdering af hvert barns omstændigheder og ikke-krænkende familiemedlemmers behov.	Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 22.1	Se også standard 5, 7
	Forelæggelse af informationer	Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 4.1, 6.1 Lanzarote-konvention: Artikel 31. 2	Se også standard 1.2
	Bestemmelse for assistance og støtte	Direktiv om seksuelt misbrug af børn: Artikel 18.2, 18.3	Se også standard 8
2. Tværfaglig og intersektorielt samarbejde i Barnahuset	Tværfaglighed/koordination/samarbejde	Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstilling 38, 62, Artikel 26. 1 Lanzarote-konventionen: Artikel 10.1, 10.3, 11.1	Se også Lanzarote-konventionen artikel 5.3 og 15 vedrørende forebyggende foranstaltninger og artikel 38.1 a-c vedrørende internationalt samarbejde.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
3. Målgruppe	Ikke-diskrimination	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Betragtning 9, 10, 15, 19, 66, Artikel 1; 22.3</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 2</p>	Betragtninger og artikler anført her angiver en almen forpligtelse til at sikre, at alle børn har lige rettigheder og adgang til retfærdighed og assistance.
	Bestemmelser vedrørende identificering af ofre, inklusiv specifikke bestemmelser som identificerer barnet som offer for kriminalitet, såsom aldersvurdering, familiemedlemmer	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Betragtning 19, Artikel 1; 2.1, 17, 24.2</p> <p>Direktiv om seksuelt misbrug: Artikel 18.2, 18.3, 19.5</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 3 a, 11.2, 14.4, 34.2, 35.3</p>	Disse artikler er direkte relevante for retsmedicinske forhør, tværsektoriel planlægning og sagsstyring, lægeundersøgelse og terapeutiske ydelser.
4. Børnevenligt miljø	Forhør finder sted i lokaler designede eller tilpassede til dette formål	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 9.1.; 9.3; 12. 1; 18; 22. 1; 22.4; 26</p> <p>Direktiv om seksuelt misbrug: Artikel 20.3</p> <p>Lanzarote-konvention: Artikel 35.1.b</p>	Se også standard 6.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
	Ret til at undgå kontakt mellem ofret og gerningsmanden	Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 19 1.-2 Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 30	Se også Lanzarote-konventionen artikler 31.1. Se også standard 6.
5. Tværsektoriel sagsbehandling	At sikre barnets tarv er den primære betragtning i anvendelsen af forpligtelserne fra direktiverne.	Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 1 (c) 2 Direktivet om seksuelt misbrug: 18.1, 19.2 Lanzarote-konventionen: Artikel 30.1	Det tværsektorielle team må tage barnets tarv som en central overvejelse i al planlægning og sagsbehandling.
	Individuel vurdering af hvert barns omstændigheder og ikke-krænkende familiemedlemmers behov.	Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstilling 9, 55, 56, 58, Artikel 22.1-7 Direktiv om seksuelt misbrug: 19.3	Sagsfremstillingerne og artiklerne her refererer til rollen, som det tværsektorielle team spiller i den individuelle vurdering og udvikling af planer.
	Tværfaglighed/koordination/samarbejde	Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstilling 62, Artikel 26. 1 Lanzarote-konventionen: Artikel 10.1	Se også Lanzarote-konventionen artikel 38.1 a-c vedrørende internationalt samarbejde.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
<i>fortsat. 5. Tværsektoriel sagsbehandling</i>	Tillidscirkelbestemmelser	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstilling 18</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 30, Artikel 19.1</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 14.1</p>	Sagsfremstillingerne og artiklerne refererer til det tværsektorielle teams rolle i at forsikre, at børnene er beskyttede fra yderligere vold.
6. Retsmedicinske forhør	Forelæggelse af informationer	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstilling 21, 26, 30, 31, Artikel 1.1;3.1-3; 4.1-2;6</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 31.3, 31.2</p>	Se også standard 1.2
	Ret til tolkning og oversættelse	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 9.1.; 9.3; 12. 1; 18; 22. 1; 22.4; 26</p> <p>Lanzarote-konventionen: 31.6</p>	Se også standard 1.2. Artikel 31.6 af Lanzarote-konventionen er inkluderet her på grund af dets reference til information, som leveres på et sprog, som barnet kan forstå.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
<i>fortsat. 6. Retsmedicinske forhør</i>	Tilpassede procedurer i undersøgelser og juridiske procedurer, som involverer børn	Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstillinger 58, 59, 66, Artikel 1.1, 18, 23. 1. Lanzerote-konventionen: Artikel 30.1-4, 31.1	Se også standard 1.1-1.3 Standard 1.3 inkluderer en juridisk forpligtelse for at sikre, at der ingen ubegrundet forsinkelser er mellem reportering af fakta og forhør.
	Afhøring, om nødvendigt, finder sted i lokaler, der er indrettede eller tilpassede til formålet	Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 23.2 (b) Direktiv om seksuelt misbrug: Artikel 20.3 Lanzerote-konventionen: Artikel 35.1 (b)	Se også standard 4.
	Forhør foretages af eller via fagfolk trænet til dette formål	Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 23.2 (b) Direktiv om seksuelt misbrug: Artikel 20.3 (c) Lanzerote-konventionen: Artikel 35.1 (c)	Se også træning og værktøjer nedenfor.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
	Alle afhøringer børn foretages af den samme person, hvis det er muligt og hensigtsmæssigt	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 23.2 (c)</p> <p>Direktiv om seksuelt misbrug: Artikel 20.3 (d)</p> <p>Lanzerote-konventionen: Artikel 35.1 (d)</p>	
<i>fortsat. 6. Retsmedicinske forhør</i>	Forhør af ofre for seksuel vold, kønsbaseret vold eller vold i nære forhold foretages af en person af samme køn som ofret.	Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 23.2 (d)	

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
	<p>Antallet af forhør begrænses mest muligt, og forhør foretages kun, hvis det er strengt nødvendigt for den pågældende efterforskning og straffesag.</p>	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 20(b)</p> <p>Direktiv om seksuelt misbrug: Artikel 20.3 (e)</p> <p>Lanzerote-konventionen: Artikel 35.1 (e)</p>	
<p><i>fortsat. 6. Retsmedicinske forhør</i></p>	<p>Alle afhøringer af barneofret, og hvis relevant af barnevidnet, kan videoptages, og disse optagelser kan bruges som bevis under straffesagen</p>	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Artikel 24.1 (a)</p> <p>Direktiv om seksuelt misbrug: Artikel 20.4 4</p> <p>Lanzerote-konventionen: Artikel 35.2</p>	<p>Se også standard 1.2.</p>

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
	Muligheden for at barneofret bliver hørt via brug af passende kommunikationsteknologier	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstilling 58, artikel 23.3 (a) (b)</p> <p>Direktiv om seksuelt misbrug: Artikel 20.5 (b)</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 36.2 b</p>	Se også standard 1.2.
	Ret til at undgå kontakt mellem ofret og gerningsmanden	<p>Direktiv om ofrets rettigheder: Sagsfremstilling 58, artikel 19 1.-2</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 30</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 31.1</p>	Se også standard 4.
<i>fortsat. 7. Lægeundersøgelse</i>	Undervisning og værktøjer	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Sagsfremstilling 61, 63, Artikel 25</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 30 A</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 5.1, 5.2, 35.1 (c), 36.1</p>	Se også standard 9.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
	Tværfaglighed/koordination/samarbejde	Direktivet om ofres rettigheder: Sagsfremstilling 38, 62, Artikel 26. 1 Lanzarote-konventionen: Artikel 10.1.	Se også standard 5.
7. Lægeundersøgelse	Passende hensyntagen til barnets synspunkter	Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 1. 2; 10.1 og 10.2 Direktivet om seksuelt misbrug: 19.3 Lanzarote-konventionen: Artikel 14.1	Se også standard 1.2.
	Afgivelse af oplysninger	Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 1.1; 3; 4; 6 Lanzarote-konventionen: Artikel 31.1, 31.6	Se også standard 1.2.
<i>fortsat. 7. Lægeundersøgelse</i>	Ret til tolkning og oversættelse	Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 5.2-3; 7.1-7.8 Lanzarote-konventionen: 31.6	Se også standard 1.2. Artikel 31.6 i Lanzarote-konventionen er medtaget her pga. dens henvisning til, at oplysninger skal gives i et sprog, som barnet forstår.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
	Tilvejebringelse af bistand og støtte	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Sagsfremstilling 38, Artikel 8. 1-5, 9. 1.-3, 25. 4</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 31, Artikel 18.1</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 14.1</p>	
	Individuel vurdering af hvert barns omstændigheder og de ikke-krænkende familiemedlemmers behov	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Sagsfremstilling 9, 55, 56, Artikel 22. 1, 22.4</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: 19.3</p>	Se også standard 5.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
<i>fortsat. 7. Lægeundersøgelse</i>	Inddragelse af uddannet fagpersonale til at foretage psykosociale vurderinger, retsvidenskabelige samtaler og fysiske undersøgelser/uddannelse og værktøjer	Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 25.4 Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 36 Lanzarote-konventionen: Artikel 5.1, 5.2	Se også standard 9.
	EFTERFORSKNING: (Retsvidenskabelige) lægeundersøgelser begrænses mest muligt	Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 20 (c) (d)	
8. Behandlingsmuligheder /psykisk helbred	Passende hensyntagen til barnets synspunkter	Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 1. 2; 10.1 og 10.2 Direktivet om seksuelt misbrug: 19.3 Lanzarote-konventionen: Artikel 14.1	Se også standard 1.2.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
<i>fortsat. 8. Behandlingsmuligheder /psykisk helbred</i>	Afgivelse af oplysninger	Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 1.1; 3; 4; 6 Lanzarote-konventionen: Artikel 31.1, 31.6	
	Ret til tolkning og oversættelse	Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 5.2-3; 7.1-7.8 Lanzarote-konventionen: 31.6	Se også standard 1.2. Artikel 31.6 i Lanzarote-konventionen er medtaget her pga. dens henvisning til, at oplysningerne skal gives i et sprog, som barnet forstår.
	Tilvejebringelse af bistand og støtte	Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 1.1, 8. 1-5, 9, 17, 25. 4 Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 31, Artikel 18.2, 18.3, 19.1-19.5 Lanzarote-konventionen: Art 11.1, Art 14.1, 14.4	Se også Lanzarote-konventionen artikel 38.1 b om tværfaglighed i forbindelse med internationalt samarbejde

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
<i>fortsat. 8. Behandlingsmuligheder /psykisk helbred</i>	Individuel vurdering af hvert barns omstændigheder og de ikke-krænkende familiemedlemmers behov	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Sagsfremstilling 9, 55, 56, 56, Article 22.1, 22.4</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: 19.3</p>	Se også standard 5.
	Inddragelse af uddannet fagpersonale til at foretage psykosociale vurderinger, retsvidenskabelige samtaler og fysiske undersøgelser/uddannelse og værktøjer	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Sagsfremstilling 66, Artikel 25.4</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 30, 36</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 5.1, 5.2</p>	Se også standard 9.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
9. Kapacitetsopbygning	Samtaler foretages af eller sammen med fagpersoner, der er uddannet til formålet	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 23.2 (b)</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Artikel 20.3 (c)</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 35.1 (c)</p>	Se også standard 6.
<i>fortsat. 9. Kapacitetsopbygning</i>	Tilvejebringelse af bistand og støtte	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Sagsfremstilling 66, Artikel 8. 1-5, 9. 1.-3, 25. 4</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 5.1, 5.2</p>	Se også standard 7 og 8.
	Involvering af uddannet fagpersonale til at foretage psykosociale vurderinger, retsvidenskabelige samtaler og fysiske undersøgelser/uddanne lse og værktøjer	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Sagsfremstilling 61, 62, 66, Artikel 25</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 30, 36, Artikel 20.3 (c)</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 5.1, 5.2, 35.1 (c) , 36.1</p>	Se også standard 6, 7 og 8.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
10. Forebyggelse: Informationsdeling og ekstern kompetenceopbygning	Nødvendige foranstaltninger til at beskytte barneofres privatliv, identitet og udseende for at hindre, at offentligheden får kendskab til oplysninger, der kan gøre det muligt at identificere dem	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 21. 1-2</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Artikel 20.6</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 31.1 (e)</p>	Denne retslige forpligtelse er grundlaget for hele tjenestens arbejde, men disse retsinstrumenter fokuserer dog primært på dette i sammenhæng med retslige procedurer.
<i>fortsat. 10. Forebyggelse: Informationsudveksling og ekstern kompetenceopbygning</i>	Uddannelse og værktøjer	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Sagsfremstilling 61, 62, Artikel 25, 26.1</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 30, 36, Artikel 23.1, 23.3</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 5.1, 5.2, 35.1 (c) , 36.1, 38</p>	Artikel 26.1 i direktivet om ofres rettigheder og artikel 38 i Lanzarote-konventionen er medtaget her pga. deres henvisning til at udveksle bedste praksisser inden for det internationale samarbejde.

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
	Data og overvågning	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Sagsfremstilling 62, 64</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 44</p> <p>Lanzarote-konventionen: Art 10.2 (b)</p>	<p>Det kan også være formålstjenligt at læse kapitel X i Lanzarote-konventionen, som handler om overvågningsmekanismer på Europaråd-niveau.</p>
	Generel oplysning	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Sagsfremstilling 62, Artikel 26.2</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 34, 45, Artikel 23.1-23.3</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 5, 6 og 8</p>	

Sammenkædning af tiltag, retlige forpligtelser og Barnahus-standarderne: Oversigt

Barnahus Standarderne	Relevante Juridiske Obligationer	Juridisk Redskab	Forklarende kommentar
<p><i>fortsat. 10.</i> <i>Forebyggelse:</i> <i>Informationsudveksling</i> <i>og ekstern</i> <i>kompetenceopbygning</i></p>	<p>Forebyggelse</p>	<p>Direktivet om ofres rettigheder: Artikel 26.1, 26.2</p> <p>Direktivet om seksuelt misbrug: Sagsfremstilling 34, 37, 45, Artikel 22, 23.1-3</p> <p>Lanzarote-konventionen: Artikel 4, 5.3, 7, 15, 16, 17, 38.</p>	<p>Læs også artiklerne 10.1 og 10.3 i Lanzarote-konventionen, som handler om samarbejde for at forhindre seksuelt misbrug og udnyttelse. Artikel 26.1 i direktivet om ofres rettigheder og artikel 38 i Lanzarote-konventionen</p> <p>er medtaget her pga. deres henvisning til udveksling af bedste praksisser inden for internationalt samarbejde.</p>

Slutnoter

---

¹ Europarådets konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug (CETS N°201)

² Retningslinjerne for børnevenlig retspleje fra Europarådets ministerkomité (vedtaget af ministerkomitéen den 17. november 2010 på det 1.098. møde mellem ministerrepræsentanterne)

³ Europarådets henstilling om børns rettigheder og en socialforsorg, der tager hensyn til børn og deres familier

⁴ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2011/93/EU AF 13. december 2011 om bekæmpelse af seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi

⁵ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse, til erstatning for Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA

⁶ Se f.eks. Henry, Jim (1997). Following Disclosure, System Intervention Trauma to Child Sexual Abuse Victims. *Journal of Interpersonal Violence* 1997 12: 499; Newgent, Rebecca A., Fender-Scarr, Lisa K. and Bromley, Jamie L. (2002). The Retraumatization of Child Sexual Abuse: The Second Insult. *National Institute for Trauma and Loss in Children*, Volume 2, Number 2, Fall 2002; Newlin, Chris, Cordisco Steele, Linda, Chamberlin, Andra, Anderson, Jennifer, Kenniston, Julie, Russell, Amy, Stewart, Heather and Vaughan-Eden, Viola (2014). *Child Forensic Interviewing: Best Practices*. U.S. Department of Justice Office of Justice Programs Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention; Westcott Helen L. and Davies, Graham M (eds) (2002). *Children's Testimony: A Hand-book of Psychological Research and Forensic Practice*. Wiley Series of the Psychology of Crime, Policing and Law, July 2002; Jansson, Helene, Rathje, Pia and Gade Hansen, Søren (2015). *Børns oplevelser af at vidne i retten i sager om seksuelt misbrug*. Sexologisk Klinik – Psykiatrisk Center København, Center for Seksuelle Overgreb – Rigshospitalet i København samt Børnerådet

⁷ Børnevenlig retspleje "henviser til retsplejesystemer, der sikrer, at alle barnets rettigheder respekteres og indarbejdes i så høj grad som overhovedet muligt" (Europarådet, Retningslinjer fra Europarådets ministerkomité for børnevenlig retspleje samt begrundelsen for retningslinjerne (2011), p. 4.)

⁸ Strafferetlig efterforskning og procedurer, herunder den måde børn bliver involveret på, kan være forskellig rundt om i Europa. EU-kommissionen har lavet en tilbundsående undersøgelse af børns deltagelse i civile, administrative og strafferetligesager i de 28 medlemsstater i EU, hvori man har indsamlet og sammenlignet alle tilgængelige statistikker og publiceret et politisk

oplæg, sammenfattende rapporter og 29 landerapporter for hvert af de nævnte tre juridiske områder (Summary of contextual overviews on children's involvement in civil and administrative judicial proceedings in the 28 Member States of the European Union 2014)

⁹ Jf. fodnote 6

¹⁰ Barnahus-modellen, som gennemgås i kapitel 2, anses for at være den førende tværfaglige og intersektorielle instans i forbindelse med barneofre og vidner til vold. Se fodnote 12.

¹¹ Lind Haldorsson, Olivia (2017) European Barnahus Quality Standards: Guidance for Multidisciplinary and Interagency Response to Child Victims and Witnesses of Violence www.childrenatrisk.eu/promise/standards

¹² Her refererer vi til potentiel traumatisering af barnet og/eller retraumatisering, som indebærer, at man bringes tilbage i en traumatiseret tilstand, udløst af en ny begivenhed, såsom gentagne afhøringer i retten eller flere samtaler. Revictimisation betyder, at man gentagne gange bliver offer.

¹³ Barnahus-standarderne søger at fremme en samlet tilgang, hvilket omfatter at respektere børns rettigheder til at blive hørt og få oplysninger; et tværfagligt og intersektorielt samarbejde med det formål at undgå retraumatisering og sikre, at resultatet er i barnets bedste interesser; omfattende og tilgængelige behandlingsmuligheder, der imødekommer barnets og ikke-krænkende familiemedlemmers og omsorgspersoners individuelle og komplekse behov; sikre en høj grad af professionalisme ved at sørge for undervisning og tilstrækkelige ressourcer til det personale, der arbejder med barneofre og ofre for vold; samt forebygge vold bl.a. gennem oplysning. Se PROMISE-visionen: <http://www.childcentre.info/promise/publications>

¹⁴ Standards for Accredited Members (National Children's Alliance, 2017) <http://www.nationalchildrensalliance.org/sites/default/files/downloads/NCA-Standards-for-Accredited-Members-2017.pdf>

¹⁵ Landberg, Åsa og Svedin, Carl Göran (2013). Inuti ett Barnahus – en kvalitetsgranskning av 23 svenska verksamheter. Stockholm, Rädda Barnen på engelsk: http://www.barnafrid.se/custom/uploads/2016/10/Inuti-ett-Barnahus_ENG.pdf

¹⁶ Standarderne er blevet udviklet på baggrund af mundtligt og skriftligt input fra en ekspertgruppe fra PROMISE, omfattende eksperter fra Barnahus Iceland, Barnahus Linköping (Sverige), Barnahus Stockholm (Sverige), Child and Youth Protection Centre i Zagreb (Kroatien), MDCK i Haarlem (Holland), Linköping Universitet (Sverige) og Child Protection Program ved University of Iowa. Standarderne og dette dokument er nøje blevet prøvet via mundtlige samtaler og en skriftlig spørgeundersøgelse sendt til ministerier/myndigheder og/eller

behandlingsrepræsentanter fra Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Irland, Tyskland, Ungarn, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien og Storbritannien (England og Skotland).

¹⁷ Standarderne overholder eksempelvis Europarådets retningslinjer for børnevenlig retspleje og fremhæver nøgleelementerne i en sådan børnevenlig retspleje (tilgængelighed (f.eks. standard 3 og 4), alderssvarende (f.eks. standard 1.1, 5 og 6), hurtighed (f.eks. standard 1-3, 5 og 6), omhu (f.eks. standard 5 og 6), tilpasning til og fokus på barnets behov (f.eks. standard 1.1-1.3, 5 og 6), sikring af retssikkerheden (f.eks. standard 6), respektere retten til at deltage i og forstå retssagen (f.eks. standard 1.2), respektere retten til privatliv og familieliv (f.eks. standard 1.1, 3 og 4), respektere retten til personlig integritet og værdighed (f.eks. standard 1.1, 3 og 4)).

¹⁸ Tabellen i kapitel IV giver en oversigt over de retlige forpligtelser og internationale retningslinjer, der er omfattet af standarderne. Der gives også referencer til relevante retslige bestemmelser og retningslinjer under hver af profilerne, der forklarer standarderne i kapitel 3. || UNTRANSLATED_CONTENT_START || Also see O'Donnell, Rebecca (2017) PROMISE Compendium of Law and Guidance: European and Inter-national Instruments concerning Child Victims and Witnesses of Violence, Stockholm, PROMISE Project Series www.child-centre.info/promise/publications/ || UNTRANSLATED_CONTENT_END ||

¹⁹ Wenke, Daja and Heiberg, Turid (2017) Enabling Child-sensitive Justice: The Success Story of the Barnahus Model and its Expansion in Europe, Stockholm, The PROMISE Project Series, <http://www.child-centre.info/promise/publications/>

²⁰ Der er blevet udviklet et sporingsværktøj som en enkel metode til at finde ud af, hvor instanserne befinder sig i processen med at etablere en Barnahus-model, der omfatter de standarder, som præsenteres i dette dokument. Sporingsværktøjet kan downloades fra PROMISEs websted, www.childcentre.info/promise/publications/

²¹ Lind Haldorsson, Olivia (2017) European Barnahus Quality Standards: Guidance for Multidisciplinary and Interagency Response to Child Victims and Witnesses of Violence www.childrenatrisk.eu/promise/standards

²² Lind Haldorsson, Olivia (2019) Standard 2. Multidisciplinary & Interagency Collaboration: Interagency Agreement: Template and guidance www.childrenatrisk.eu/promise/standards

²³ Wenke, Daja and Heiberg, Turid (2017) Enabling Child-sensitive Justice: The Success Story of the Barnahus Model and its Expansion in Europe, Stockholm, The PROMISE Project Series, <http://www.childcentre.eu/promise/publications>, p 4. Læs også EU-tender EC REC-RDAP-CHIL-AG-2016, der fremhæver Barnahus-modellen: "... forslagene skal sigte mod at sikre en børnevenlig indsats mod vold mod børn, der er tværsektoriel, tværfaglig, helhedsorienteret, og, hvis muligt, samlet under ét tag (Barnahus/børnehus-modellen)."

²⁴ I de fleste lande skal større børn, ofte over 15 år, møde for retten, selvom der er foregået en samtale i Barnahuset.

²⁵ Barnahus (børnehuse) i Norden har forskellige vigtige roller: I Danmark: at hjælpe de kommunale børneforsorgsinstanter, I Island: at koordinere sideløbende strafferetslig efterforskning og undersøgelser af barnets velfærd, Norge: at assistere ved efterforskende politisamtaler, Sverige: at koordinere den sideløbende strafferetslige efterforskning og undersøgelse af barnets velfærd (Bakketeig, Elisiv (2016). Barnahus-modellen i de nordiske lande. Indlæg fremlagt ved PROMISE – Regional konference og studiebesøg, Linköping 28.-29. november 2016. Baseret på Johansson, Susanna, Kari Stefansen, Anna Kaldal & Elisiv Bakketeig (trykt, 2017): Implementing the Nordic Barnahus model: Characteristics and local adaptations. I Johansson, S., Stefansen, K., Kaldal, A. & Bakketeig, E. (red.). Collaborating against child abuse: Exploring the Nordic Barnahus Model.)

²⁶ Se eksempelvis PROMISEs kortlægning af interesserter:

<http://www.childcentre.eu/promise/publications>

²⁷ Besøg <http://www.nationalchildrensalliance.org/cac-model> for yderligere oplysninger om børnevelfærdscentre

²⁸ Lind Haldorsson, Olivia (2017) European Barnahus Quality Standards: Guidance for Multidisciplinary and Interagency Response to Child Victims and Witnesses of Violence www.childrenatrisk.eu/promise/standards

²⁹ Lind Haldorsson, Olivia (2019) Standard 2. Multidisciplinary & Interagency Collaboration: Interagency Agreement: Template and guidance www.childrenatrisk.eu/promise/standards

³⁰ Dette omfatter evaluering af beskyttelse af børn bestående af objektive vurderinger af den risiko, som barnet har for yderligere vold fra forældrerens/forældrenes eller omsorgspersonen/omsorgspersonernes side. Den beretter om beslutninger i forbindelse med fortsat indgriben hos familien og/eller fjernelse af barnet fra hjemmet.

³¹ Lind Haldorsson, Olivia (2017) European Barnahus Quality Standards: Guidance for Multidisciplinary and Interagency Response to Child Victims and Witnesses of Violence www.childrenatrisk.eu/promise/standards

³² Lind Haldorsson, Olivia (2019) Standard 2. Multidisciplinary & Interagency Collaboration: Interagency Agreement: Template and guidance www.childrenatrisk.eu/promise/standards

³³ Lind Haldorsson, Olivia (2017) European Barnahus Quality Standards: Guidance for Multidisciplinary and Interagency Response to Child Victims and Witnesses of Violence www.childrenatrisk.eu/promise/standards

³⁴ Alle normerne for standarder sigter mod at opfylde principperne i UNCRC's artikel 19 og 6 (ret til liv, overlevelse og udvikling). Ikke-diskrimination (UNCR art 2) behandles nedenfor under standard 3 som et integreret aspekt ved bestemmelse af målgruppen for instansen.

³⁵ Nylige interventioner om teori og praksis vedr. barnets bedste interesse kan findes i denne samling af essays: Barnets bedste interesser - En dialog mellem teori og praksis (Europarådet, Marts

2016) <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680657e56>

³⁶ Vurdering refererer til evaluering og afvejning af alle de elementer, der er nødvendige for at træffe en beslutning i en specifik situation. Bestemmelse henviser til den formelle proces designet til at bestemme barnets bedste interesser baseret på vurderingen af bedste interesser (CRC GC 14, para 47).

³⁷ I Generel kommentar nr. 14 identificerer udvalget nogle situationer, hvor det er bydende nødvendigt at afbalancere elementerne, heriblandt hvor de forskellige elementer, der overvejes i en sag, kommer i konflikt (for eksempel, at bevare familiemiljøet kontra at beskytte barnet mod risikoen for vold fra forældrene).

³⁸ Børnevenlig retfærdighed: Børns, som er involveret i retssager som ofre, vidner eller parter i ni EU-medlemsstater, perspektiver og oplevelser (EUs agentur for grundlæggende rettigheder, Februar 2017) <http://fra.europa.eu/en/press-release/2017/child-friendly-justice-childs-perspective>

³⁹ Citater fra: Børnevenlig retspleje set fra barnets perspektiv (EU's agentur for grundlæggende rettigheder, Februar 2017) https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/pr-child-friendly-justice_da.pdf

⁴⁰ Lind Haldorsson, Olivia & Heiberg, Turid: Standard 1.2: Børnedeltagelsesværktøj (CBSS 2019)

⁴¹ Citater fra: Børnevenlig retspleje set fra barnets perspektiv (EU's agentur for grundlæggende rettigheder, Februar 2017) https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/pr-child-friendly-justice_da.pdf

⁴² Dette resume baseres på: Bakketeig, Elisiv (2016). Barnahus-modellen i de nordiske lande. Dokument præsenteret hos PROMISE - Regional konference og studiebesøg, Linköping 28-29 November 2016. Baseret på Johansson, Susanna, Kari Stefansen, Anna Kaldal & Elisiv Bakketeig (udgivet i 2017): Implementering af den Nordiske Barnahus-model: Karakteristika og lokale tilpasninger. I Johansson, S., Stefansen, K., Kaldal, A. & Bakketeig, E. (red.). Samarbejde mod børnemisbrug: Udforskning af den nordiske Barnahus-model. London: Palgrave. Landberg, Åsa and Svedin, Carl Göran (2013). Inuti a Barnahus: En kvalitets-evaluering af 23 Svenske

Barnahus, Stockholm: Rädda Barnen. Oplysninger modtaget fra det islandske regeringsagentur for børnebeskyttelse (Februar 2016).

⁴³ Konsolideringsforordning om sociale ydelser, §50 a.–(1), <http://english.sim.dk/media/14900/consolidation-act-on-social-services.pdf>

⁴⁴ Børnebeskyttelsesforordning, art 7, https://eng.velferdarraduneyti.is/media/acrobat-enskar_sidur/Child-Protection-Act-as-amended-2015.pdf

⁴⁵ Straffeprocedureloven (nr.88/2008), art 9

⁴⁶ Straffeprosessloven (Straffeprocedureloven), 239, 239 a-f., <http://www.lovdato.no/>

⁴⁷ Foreløbig rapport om regeringsopgaver vedrørende fælles nationale retningslinjer for børn, der mistænkes for at være udsat for kriminalitet og kriterier for landets børnehjem (Rikspolisstyrelsen, Sverige, 2009)

⁴⁸ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=158447>

⁴⁹ Vold defineres her i henhold til UNCRC artikel 19 og CRC generelle kommentar nr. 13 (2011): "alle former for fysisk eller psykisk vold, skade og misbrug, forsømmelse eller uagtsom behandling, mishandling eller udnyttelse, deriblandt seksuelt misbrug".

⁵⁰ Hvor målgruppen er defineret i lovgivning eller nationale retningslinjer, som for eksempel i Danmark og Sverige, bør der som minimum garanteres adgang for de grupper, der er omfattet af loven. Alle ydelser bør stræbe mod at omfatte en bred målgruppe, der dækker alle former for vold. Imidlertid er mange instanser startet ud med at dække en mere snæver gruppe, for eksempel afgrænset til seksuelt misbrug og udnyttelse, og langsomt bevæget sig mod at dække yderligere former for vold.

⁵¹ Mulige grunde for diskrimination inkluderer, men er ikke begrænset til, national eller etnisk oprindelse, race, sprog, religion, køn, seksuel orientering, socioøkonomisk status, handicap og flygtningestatus. Der kan være behov for en særlig indsats for at nå særdeles udsatte børn.

⁵² Nogle former for kriseinterventioner, såsom akut lægehjælp, er muligvis ikke en del af leveringen af Barnahus-ydelsen.

⁵³ Her, betyder børnevenlig, fokuseret på, tilpasset og følsom over for børns særlige behov.

⁵⁴ Familie/forældre/omsorgspersoner har ikke lov til at observere samtalen med barnet.

⁵⁵ Terapeutiske møder med gerningsmanden og barnet kan i nogle tilfælde afholdes på området, hvis det anses for barnets tarv. Barnets sikkerhed og trivsel er primære overvejelser. I tilfælde af seksuel vold og alvorlige tilfælde af andre former for vold bør gerningsmanden aldrig få lov til at komme ind i Barnahus-lokalerne.

⁵⁶ Planlægning mellem agenturerne, anmeldelse af sager og sagsopsporing kan formes af begrænsninger for informationsdeling i national lovgivning eller mangel på lovgivning, der

muliggør og kræver ydelser til sagsspecifik informationsdeling. Et højt integrationsniveau kræver en klar og omhyggelig tilgang til fortrolighedsforpligtelser og kan kræve en trinvis tilgang for at sikre, at den rigtige udveksling af information kan finde sted. Det kan også være nødvendigt at finde løsninger, såsom tværsektorielle databeskyttelsesprotokoller, for at imødegå juridiske begrænsninger og/eller regler, der er pålagt de respektive fagfolk af de professionelle organisationer for at dele sagsspecifikke oplysninger.

⁵⁷ Denne rolle optages typisk af social-/børnebeskyttelses-ydelser som sagsbehandlere, når de er til stede i Barnahus. Hvor social-/børnebeskyttelses-ydelser ikke er til stede, kan denne rolle påtages af et medlem af holdet, der er ansvarlig for at samarbejde med lokale social-/børnebeskyttelses-instanser.

⁵⁸ Social-/børnebeskyttelses-ydelser indsamler typisk alle relevante oplysninger, inklusiv medicinske rapporter, politirapporter og børnebeskyttelsesinterventioner. Alle instanser er forpligtet til at dele oplysninger med de social-/ børnebeskyttelses-ydelser.

⁵⁹ Opfølgning og fortsat støtte og assistance ydes typisk af de lokale social-/børnebeskyttelses-ydelser. Hvor social-/børnebeskyttelses-ydelsen er til stede i Barnahus, fungerer den som sagsbehandler og sikrer overordnet koordinering og opfølgning. Sagsbehandleren overvåger også at nøgleprincipperne implementeres, og at barnets rettigheder respekteres under hele processen.

⁶⁰ Et retsmedicinsk interview kan defineres som "en enkelt session, optaget interview designet til at fremkalde et barns unikke oplysninger, når der er bekymring for mulig misbrug, eller når barnet har været vidne til vold mod en anden person" (<http://www.nationalcac.org/forensic-interview-services>) eller "en struktureret samtale med et barn, der har til formål at fremkalde detaljerede oplysninger om en eller flere mulige begivenheder, som barnet kan have oplevet eller været vidne til". (http://www.smallvoices.org/what_we_do/forensic_interviews.html). Det retsmedicinske interview indsamler oplysninger fra barnet, der vedrører eller er egnede til domstole.

⁶¹ Forskningen, der henvises til her, er dokumenteret i flere publikationer, inklusiv, men ikke begrænset til: Henry, Jim (1997). Following Disclosure, System Intervention Trauma to Child Sexual Abuse Victims. *Journal of Interpersonal Violence* 12: 499; Newgent, Rebecca A., Fender-Scarr, Lisa K. and Bromley, Jamie L. (2002). The Retraumatization of Child Sexual Abuse: The Second Insult. *National Institute for Trauma and Loss in Children, Volume 2, Number 2, Fall 2002*; Newlin, Chris, Cordisco Steele, Linda, Chamberlin, Andra, Anderson, Jennifer, Kenniston, Julie, Russell, Amy, Stewart, Heather and Vaughan-Eden, Viola (2014). *Child Forensic Interviewing: Best Practices*. U.S. Department of Justice Office of Justice Programs Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention; Westcott Helen L. and Davies, Graham M (eds) (2002). *Children's Testimony: A Handbook of Psychological Research and Forensic Practice*. Wiley Series of the Psychology of Crime, Policing and Law, July 2002;

Jansson, Helene, Rath-je, Pia and Gade Hansen, Søren (2015). Børns erfaring med at bevidne i retten i tilfælde af seksuelt misbrug. Sexologisk klinik på PCK København, Center for seksuelle overgreb, Rigshospitalet København og Børnerådet, Danmark.

⁶² Alle indretninger, som tilpasses barnet, bør tage hensyn til barnets bedste. I nogle tilfælde kan dette betyde, at indikatorerne relateret til antallet af interviews og brugen af den samme interviewer muligvis ikke kan anvendes, da det kan være i et bestemt barns interesse at gennemgå flere interviews, eller at en anden person interviewer barnet, hvis der er mere end et interview.

⁶³ Citater fra: Børnevenlig retspleje set fra barnets perspektiv (EU's agentur for grundlæggende rettigheder, Februar 2017) https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/pr-child-friendly-justice_da.pdf

⁶⁴ En medicinsk retsmedicinsk undersøgelse kan beskrives som en undersøgelse, der søger skader og udtager prøver, der kan bruges som bevis i en politiefterforskning eller i retten.

⁶⁵ Processen med at bestemme behov og formulere en behandlingsplan kan variere afhængigt af den forhåndenværende sags specificiteter.

⁶⁶ Det kan for eksempel ske, når retssager stadig er igang og barnet kunne have været indkaldt som vidne, hvilket kræves i nogle europæiske lande.

⁶⁷ Træning kan omfatte, men er ikke begrænset til: børneudvikling; forståelse af fænomenet børnemisbrug og forsømmelse; gennemførelse af retsmedicinske interviews; børnevenlig, traumefølsom tilgang i gennemførelse af kliniske og retsmedicinske vurderinger; tilvejebringelse af forskellige former for evidensbaseret, traumefokuseret behandling; forståelse af de juridiske sammenhæng og krav; identificering af risikofaktorer og støtte af risikofamilier med det formål at forhindre retraumatisering; støtte ikke-krænkende forældre.

⁶⁸ O'Donnell, Rebecca (2017) PROMISE Compendium of Law and Guidance: European and International Instruments concerning Child Victims and Witnesses of Violence, Stockholm, PROMISE Project Series

⁶⁹ Lind Haldorsson, Olivia (2017) European Barnahus Quality Standards: Guidance for Multidisciplinary and Interagency Response to Child Victims and Witnesses of Violence www.childrenatrisk.eu/promise/standards

⁷⁰ O'Donnell, Rebecca (2017) PROMISE Compendium of Law and Guidance: European and International Instruments concerning Child Victims and Witnesses of Violence, Stockholm, PROMISE Project Series

P R O M I S E

This project is co-funded by the European Union under the Rights, Equality and Citizenship Programme 2014-2020. This publication reflects the views only of the authors, and the European Commission cannot be held responsible for any use, which may be made of the information contained therein.

This document has been translated in partnership with Translators Without Borders and their global team of volunteers. Find out more at www.translatorswithoutborders.org